

IZVJEŠTAJ
O
RADU MINISTARSTVA RADA I SOCIJALNOG STARANJA
za 2022.godinu

Mart, 2023.godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA RADA	4
2.1. DIREKTORAT ZA RAD.....	5
2.2. DIREKTORAT ZA PRISTUP I POLITIKU TRŽIŠTA RADA	5
2.3. DIREKTORAT ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE I BORAČKU I INVALIDSKU ZAŠTITU.....	6
2.4. DIREKTORAT ZA SOCIJALNO STARANJE I DJEČJU ZAŠTITU.....	6
2.5. DIREKTORAT ZA INFORMATIKU I ANALITIČKO-STATISTIČKE POSLOVE	7
2.6. DIREKTORAT ZA EVROPSKE INTEGRACIJE, EU FONDove I MEĐUNARODNU SARADNJU	7
2.7. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU.....	8
2.8. KABINET MINISTRA	8
2.9. SLUŽBA ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE I JAVNE NABAVKE.....	8
2.10. SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE I LJUDSKE RESURSE	9
3. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA RAD.....	10
4. IZVJEŠTAJ O RADU ZA DIREKTORAT ZA PRISTUP TRŽIŠTU RADA	14
5. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE I BORAČKU I INVALIDSKU ZAŠTITU	15
6. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA SOCIJALNO STARANJE I DJEČJU ZAŠTITU	18
7. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA INFORMATIKU I ANALITIČKO-STATISTIČKE POSLOVE.....	37
8. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE, EU FONDove I MEĐUNARODNU SARADNJU.....	43
9. IZVJEŠTAJ O RADU ODJELJENJA ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU	46
10. IZVJEŠTAJ O RADU KABINETA	Error! Bookmark not defined.
11. IZVJEŠTAJ O RADU SLUŽBE ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE I JAVNE NABAVKE	49
12. IZVJEŠTAJ O RADU SLUŽBE ZA OPŠTE POSLOVE I LJUDSKE RESURSE.....	49

1. UVOD

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima iz nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja pripremljen je u skladu sa obavezom utvrđenom Zakonom o državnoj upravi ("Službeni list Crne Gore", br. 078/18, 070/21, 052/22) kao i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 049/22, 052/22, 056/22, 082/22, 110/22, 139/22).

Izvještaj sadrži pregled najznačajnijih aktivnosti Ministarstva tokom protekle godine, koji je sačinjen na osnovu podataka o radu organizacionih jedinica Ministarstva.

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 049/22, 052/22, 056/22, 082/22, 110/22, 139/22), osnovano je Ministarstvo rada i socijalnog staranja.

Članom 14 Uredbe propisano je da Ministarstvo rada i socijalnog staranja vrši poslove uprave koji se odnose na: pripremu propisa iz oblasti radnih odnosa, zaštite i zdravlja na radu; tržišta rada i zapošljavanja; zarade i druga primanja iz rada i po osnovu rada, zaštitu zaposlenih građana Crne Gore koji se upućuju na rad u inostranstvu; vođenje registra kolektivnih ugovora, registra sindikalnih organizacija, registra reprezentativnih sindikata, registra reprezentativnih organizacija udruženja poslodavaca, registra socijalnih savjeta, registra agencija za privremeno ustupanje zaposlenih i knjigu izdatih i oduzetih dozvola za rad agencija za privremeno ustupanje zaposlenih; izdavanje dozvola za rad agencijama za zapošljavanje; davanje ovlašćenja za obavljanje poslova iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i vođenje registra izdatih ovlašćenja; donošenje programa obrazovanja odraslih i standarda zanimanja; priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija; profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom; pripremu predloga za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (godišnja kvota); pripremu propisa iz oblasti socijalne i dječije zaštite, penzijskog i invalidskog osiguranja, boračke i invalidske zaštite; zaštitu boraca, vojnih invalida, porodica palih boraca, civilnih invalida rata i članova njihovih porodica; zaštitu lica sa invaliditetom, zaštitu starijih lica, zaštitu od nasilja u porodici, zaštitu od nasilja nad djecom; novčanu pomoć strancu koji traži međunarodnu zaštitu i azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom; porodičnu zaštitu; saradnju sa organima lokalne uprave na razvoju usluga za kojima postoji potreba u opštinama; saradnju sa Crvenim krstom Crne Gore, nevladinim organizacijama, agencijama Ujedinjenih nacija i drugim međunarodnim organizacijama; upravni postupak iz nadležnosti ministarstva; izdavanje licenci i vođenje Registra licenciranih pružalaca usluga socijalne i dječije zaštite; usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti sa pravnom tekovinom Evropske unije; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Članom 59 Uredbe propisano je da danom stupanja na snagu ove uredbe, u skladu sa djelokrugom utvrđenim ovom uredbom, ministarstva će preuzeti državne službenike i namještenike koji su vršili preuzete poslove, opremu i službenu dokumentaciju, i to: Ministarstvo rada i socijalnog staranja od Ministarstva ekonomskog razvoja i Ministarstva finansija i socijalnog staranja.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je donijelo Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta 01-011/22-733/5 od 08.jula 2022.godine.

2. NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA RADA

Za obavljanje poslova iz djelokruga i nadležnosti Ministarstva osnivaju se unutrašnje organizacione jedinice:

1. Direktorat za rad

- 1.1. Direkcija za radne odnose
- 1.2. Direkcija za poslove zaštite i zdravlja na radu

2. Direktorat za pristup tržištu rada

- 2.1. Direkcija za pristup tržištu rada
- 2.2. Direkcija za razvoj politika tržišta rada

3. Direktorat za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu

- 3.1. Direkcija za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu
- 3.2. Direkcija za drugostepeni upravni postupak

4. Direktorat za socijalno staranje i dječju zaštitu

- 4.1. Direkcija za zaštitu djece i mladih
- 4.2. Direkcija za zaštitu odraslih i starijih lica
- 4.3. Direkcija za razvoj usluga i stručni nadzor nad ustanovama socijalne i dječje zaštite
- 4.4. Direkcija za zaštitu od rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici
- 4.5. Direkcija za zaštitu rizičnih grupa
- 4.6. Direkcija za drugostepeni postupak u socijalnoj i dječjoj zaštiti

5. Direktorat za informatiku i analitičko-statističke poslove

- 5.1. Direkcija za informatiku
- 5.2. Direkcija za analitičko-statističke poslove

6. Direktorat za evropske integracije, EU fondove i međunarodnu saradnju

- 6.1. Direkcija za evropske integracije i međunarodnu saradnju
- 6.2. Direkcija za programiranje i implementaciju EU fondova

7. Odjeljenje za unutrašnju reviziju

8. Kabinet ministra

- 8.1 Biro za odnose sa javnošću

9. Služba za finansijsko-računovodstvene poslove i javne nabavke

- 9.1. Kancelarija za finansijsko-računovodstvene poslove
- 9.2. Kancelarija za javne nabavke

10. Služba za opšte poslove i ljudske resurse

10.1. Kancelarija za opšte poslove

10.2. Kancelarija za ljudske resurse

10.3. Kancelarija za saradnju sa NVO

2.1. DIREKTORAT ZA RAD

U Direktoratu za rad obavljaju se poslovi koji se odnose na: praćenje, primjenu i unapređivanje sistema za oblast radnog zakonodavstva; normativno pravne poslove iz oblasti rada i zaštite i zdravlja na radu; praćenje i primjenu ratifikovanih konvencija i direktiva EU iz oblasti radnih odnosa i zaštite i zdravlja na radu; neposrednu saradnju sa MOR-om i drugim međunarodnim organizacijama u cilju sinhronizovanja i dinamiziranja reformskih procesa u oblasti zaštite i zdravlja na radu i radnih odnosa sa standardima i smjernicama EU; pripremu informacija i izvještaja u vezi sa implementacijom ratifikovanih konvencija i preporuka MOR-a u nacionalnom zakonodavstvu u oblasti radnih odnosa i zaštite i zdravlja na radu; davanje stručnih mišljenja u vezi primjene zakona i podzakonskih akata; davanje mišljenja na inicijative za ocjenu ustavnosti i zakonitosti zakona i drugih propisa iz oblasti radnih odnosa i zaštite i zdravlja na radu; ostvarivanje saradnje sa odgovarajućim udruženjima poslodavaca i sindikatom u pripremi kolektivnih ugovora i učestvovanje u socijalnom dijalogu; drugostepeni upravni postupak – postupanje po zahtjevima za polaganje stručnog ispita za sticanje zvanja stručnog lica za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu i vođenje registra; drugostepeni upravni postupak – postupanje po zahtjevima za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta i koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova; drugostepeni upravni postupak – postupanje po zahtjevima za rad ovlaštenim organizacijama za poslove zaštite i zdravlja na radu koje svoju djelatnost obavljaju po odobrenju ovog ministarstva; drugostepeni upravni postupak – postupanje po žalbama izjavljenim na rješenja Fonda rada i inspektora rada; priprema izvještaja, analiza i informacija u oblasti radnih odnosa i zaštite i zdravlja na radu.

2.2. DIREKTORAT ZA PRISTUP I POLITIKU TRŽIŠTA RADA

U Direktoratu se obavljaju poslovi koji se odnose na: analizu, kreiranje i utvrđivanje politike pristupa tržištu rada; praćenje stanja i proučavanje pojava od interesa za sprovođenje utvrđene politike; pripremu, i praćenje propisa iz oblasti posredovanja pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti, iz oblasti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom, kao i iz oblasti kojima se uređuje priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija; normativno pravne poslove iz ovih oblasti; davanje stručnih mišljenja u vezi primjene zakona; sprovođenje postupka za izdavanje dozvola za rad agencijama za zapošljavanje; izradu, sprovođenje, praćenje i izvještavanje nacionalne politike razvoja zapošljavanja i tržišta rada u skladu sa preporukama i smjernicama EU; izradu analiza, izvještaja i informacija iz oblasti tržišta rada i zapošljavanja; praćenje i razvijanje indikatora ostvarivanja politike tržišta rada; horizontalnu komunikaciju u vezi sa uticajem drugih resornih politika na tržište rada i zapošljavanje, sa posebnim akcentom na demografiju; koordiniranje postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija; drugostepeni upravni postupak u ostvarivanju prava za vrijeme nezaposlenosti kao i profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom; pripremu predloga za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (godišnja kvota); ostvarivanje neposredne saradnje sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore i JU Centrom za profesionalnu rehabilitaciju, kao i drugim institucijama i asocijacijama.

2.3. DIREKTORAT ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE I BORAČKU I INVALIDSKU ZAŠTITU

U Direktoratu se obavljaju poslovi koji se odnose na: kreiranje i utvrđivanje politike penzijskog sistema i oblasti boračke i invalidske zaštite sa vršenjem nadzora nad njenim sprovođenjem; praćenje stanja i proučavanje pojava od interesa za sprovođenje utvrđene politike i funkcionisanje sistema penzijskog i invalidskog osiguranja i oblasti boračke i invalidske zaštite; vođenje politike penzijskog sistema u skladu sa međunarodnim standardima sa ciljem da se obezbijedi fiskalna održivost sistema u skladu sa materijalnim mogućnostima Crne Gore; uspostavljanje dugoročno održivog sistema kojim bi se obezbijedila veća materijalno-socijalna sigurnost korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i oblasti boračke i invalidske zaštite; izradu analiza, izvještaja, informacija, studija i programa kao stručnu osnovu za utvrđivanje i sprovođenje politike penzijskog i invalidskog osiguranja; neposredni nadzor nad primjenom zakona, drugih propisa i opštih akata iz ove oblasti, a posebno nad radom Fonda PIO; poslove drugostepenog upravnog postupka u postupku ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i boračke i invalidske zaštite; obezbjeđivanje zaštite boraca, vojnih invalida, porodica palih boraca, civilnih invalida rata, članova njihovih porodica i drugih poslova u skladu sa propisima iz ove oblasti; obradu pitanja i problema od značaja za boračku i invalidsku zaštitu sa ciljem unapređivanja ove zaštite; stručna mišljenja o primjeni propisa; pripremu analiza, informacija i izvještaja; nadzor nad radom prvostepenih organa; saradnju sa relevantnim institucijama, organizacijama i drugim asocijacijama zainteresovanim za ovu problematiku.

2.4. DIREKTORAT ZA SOCIJALNO STARANJE I DJEČJU ZAŠTITU

U Direktoratu se obavljaju poslovi koji se odnose na: zaštitu pojedinca; porodice; djeteta bez roditeljskog staranja, čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara, sa smetnjama i teškoćama u razvoju, sa problemima u ponašanju, koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva, koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva, žrtva trgovine ljudima, kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja; trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite; mlado lice: koje je bilo dijete bez roditeljskog, kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite; odraslo i staro lice: sa invaliditetom, koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva, koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva, žrtva trgovine ljudima, koje je beskućnik, trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život, samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život i odraslog lica kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite; priprema nacrti i predloga propisa i drugih akata; rješavanje u drugostepenom upravnog postupku o pravima iz oblasti socijalne i dječje zaštite, porodičnih odnosa, prava na povlastice na putovanja lica sa invaliditetom; kao i na osnovu drugih propisa iz kojih proizilazi nadležnost za vođenje postupka; razvoj usluga socijalne i dječje zaštite, izdavanje, obnavljanje, suspenziju i oduzimanje licence za ustanove i druge oblike organizovanja u oblasti socijalne i dječje zaštite; poslove iz oblasti analitike, planiranja i pripreme analiza, informacija i izvještaja o finansijskim tokovima koji služe kao osnova u izradi projekcije potrebnih sredstava za finansiranje godišnjih potreba i obaveza i investicionih ulaganja u oblastima socijalne i dječje zaštite.

2.5. DIREKTORAT ZA INFORMATIKU I ANALITIČKO-STATISTIČKE POSLOVE

U Direktoratu se obavljaju poslovi koji se odnose na: pripremanje, praćenje i sprovođenje strategije razvoja informacionog sistema Ministarstva; pripremanje predloga akcionih planova i programa za unapređenje i razvoj funkcionisanja informacionog sistema socijalne zaštite; uspostavljanje tehnološke i sigurnosne informatičke infrastrukture u organima i ustanovama socijalne zaštite; analizu informacionog sistema socijalne zaštite; povezivanje informacionih sistema, predlaganje standarda koji će se primjenjivati u razvoju informacionog sistema i utvrđivanje tehničkih i drugih pravila upotrebe informatičke opreme u ustanovam

a socijalne zaštite; kreiranje, praćenje i unapređenje projekta socijalnog elektronskog kartona; planiranje, uspostavljanje registra korisnika socijalne pomoći i obračun socijalnih davanja; izradu izvještaja i statistika o korišćenju sredstava iz oblasti socijalne i dječje zaštite i njihovo generisanje unutrašnjim i spoljnim entitetima; pružanje socijalnih usluga na »on line« način (eHehth) i internet servisa za organe i ustanove socijalne zaštite; uspostavljanje on line servisa građanima iz domena socijalne zaštite; planiranje, usmjeravanje i nadzor nad razvojem i primjenom informatičkih rješenja u penzionim fondovima, izradu analiza, izvještaja i statistika u skladu sa propisima koji služe kao osnova u izradi projekcije potrebnih sredstava za finansiranje godišnjih potreba i obaveza i investicionih ulaganja Ministarstva.

2.6. DIREKTORAT ZA EVROPSKE INTEGRACIJE, EU FONDOVE I MEĐUNARODNU SARADNJU

U direktoratu se obavljaju poslovi koji se odnose na: praćenje sprovođenja aktivnosti i obaveza Ministarstva iz procesa pridruživanja i pristupanja EU u oblasti zapošljavanja, radnih odnosa i socijalnog sistema; pripremanje programa, informacija i izvještaja iz ove oblasti podršku u izradi Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) iz nadležnosti Ministarstva i praćenje usaglašenosti sa Programom rada Vlade; praćenje sprovođenja aktivnosti iz PPCG-a iz nadležnosti Ministarstva; ostvarivanje saradnje sa Komisijom za evropske integracije, Stalnom misijom Crne Gore u Briselu; organizaciju i učešće na pododborima i pregovaračkim grupama iz nadležnosti Ministarstva; koordinaciju aktivnosti na utvrđivanju relevantnosti Celex-a iz nadležnosti Ministarstva; koordinacija rada nad sprovođenjem odluka koje donosi Ministarstvo koje se odnose na aktivnosti potrebne za EU integracije; usklađivanje pravnog sistema i praćenje razvoja evropske regulative u cilju harmonizacije zakonodavstva iz nadležnosti Ministarstva; pripremu informacija, analiza, izvještaja o napretku Ministarstva u oblasti EU integracija; koordinaciju pripreme i realizacije Taix programa EU podrške na nivou Ministarstva; ostvarivanje saradnje sa drugim organima državne uprave, institucijama EU i ostalim međunarodnim tijelima, u oblasti evropskih integracija i pregovora o pristupanju EU; proces programiranja i pripreme programskih dokumenata, sprovođenja i praćenja realizacije programa/projekata u oblasti zapošljavanja i tržišta rada i socijalne zaštite i drugih oblasti koje su u nadležnosti Ministarstva koji se finansiraju iz pretpristupnih fondova Evropske unije (IPA) i ostalih međunarodnih izvora finansiranja; poslove u pružanju podrške kancelariji nacionalnog IPA koordinatora (NIPAK-a) u procesu programiranja i nadzora na nivou sektora/akcija i implementacionim agencijama u tehničkoj implementaciji na nivou ugovora, podnošenje predloga Evropskoj Komisiji za izmjene u programskim dokumentima i upravljanje istim procesom, obezbjeđivanje inputa za određivanje aktivnosti programskih dokumenata, saradnja sa implementacionim agencijama u planiranju EU sredstava, nacionalnog ko-finansiranja, procesu praćenja i sprovođenja aktivnosti u vezi sa sektorskim nadglednim odborom i učešće u njegovom radu; pripremanje izvještaja i praćenje realizacije programa i projekata finansiranih iz sredstava IPA, učešće u izradi tenderske dokumentacije i obezbjeđenje sprovođenja postupka javnih nabavki i ugovaranja u saradnji sa implementacionim agencijama i korisničkim institucijama; upravljanje i koordinacija projektima iz

nadležnosti Ministarstva koji se finansiraju iz IPA sredstava; pripremu informacija o sprovođenju programskih dokumenata i projekata; druge poslove koji proizilaze iz obaveza u skladu sa međunarodnim sporazumima, nacionalnim zakonodavstvom i važećim procedurama za upravljanje pristupom podrškom EU (IPA).

2.7. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

U direkciji se obavljaju poslovi koji se odnose na: operativno planiranje, organizovanje i obavljanje unutrašnje revizije svih poslovnih funkcija iz nadležnosti Ministarstva u skladu sa Međunarodnim standardima unutrašnje revizije i Etičkim kodeksom unutrašnjih revizora, a u cilju poboljšanja poslovanja; procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrola na osnovu upravljanja rizicima; izradu izvještaja unutrašnje revizije koje dostavlja ministru i odgovornom licu organizacione jedinice kod koje je obavljena revizija; vršenje posebne revizije na zahtjev ministra; praćenje sprovođenja preporuka datih u izvještajima iz prethodno obavljenih revizija; izradu strateškog i operativnih planova i programa rada koji su osnova za realizaciju funkcije unutrašnje revizije; saradnju sa Direktoratom za centralnu harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru Ministarstva finansija i dostavljanje godišnjeg izvještaja; saradnju sa Državnom revizorskom institucijom, međunarodnim i domaćim strukovnim institucijama i udruženjima; praćenje i predlaganje edukacije unutrašnjih revizora u skladu sa međunarodnim standardima unutrašnje revizije; praćenje sprovođenja preporuka Državne revizorske institucije.

2.8. KABINET MINISTRA

U Kabinetu se obavljaju poslovi koji se odnose na: organizacione i administrativno - tehničke poslove potrebne za ostvarivanje funkcije ministra; saradnju, pribavljanje dokumentacije i materijala od drugih organizacionih jedinica Ministarstva, u skladu s odlukama i nalogima ministra; obezbjeđivanje blagovremenog i potpunog informisanja ministra o pojavama, događajima i saznanjima od značaja za rad Ministarstva; komunikaciju prema Vladi i drugim organima državne uprave i lokalne samouprave i građanima; pripremu materijala za sastanke ministra; organizaciju sastanaka ministra; pripremanje materijala za potrebe ministra; pripremu sjednica kolegijuma ministra i praćenje sprovođenja zaključaka; poslove protokola za potrebe ministra, pripreme posjeta stranih zvaničnika, kao i druge poslove od značaja za ostvarivanje funkcije ministra; blagovremeno, kontinuirano i tačno informisanje javnosti o aktivnostima ministra i Ministarstva; priprema potrebnih saopštenja, biltena, publikacija i drugih štampanih materijala, video materijala i sl.; analiziranje izvještavanja domaćih i stranih medija, pripremanje dnevnih, sedmičnih, mjesečnih i godišnjih informacija o izvještavanju medija iz nadležnosti ministarstva; organizovanje konferencija za štampu, foruma, skupova, prezentacija Ministarstva, na kojima se daju obavještenja javnosti o radu ministra i ministarstva; verifikaciju sadržaja za objavljivanje; organizovanje i davanje smjernica za istupanje ministra i predstavnika Ministarstva u medijima, kao i druge poslove od značaja za ostvarivanje funkcije ministra.

2.9. SLUŽBA ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE I JAVNE NABAVKE

U službi se obavljaju se poslovi koji se odnose na: finansijsko knjigovodstveno i računovodstveno poslovanje; projektovanje i realizaciju programskog budžeta; praćenje i realizaciju ugovora i drugih finansijskih obaveza; praćenje namjenske upotrebe sredstava; sačinjavanje predračuna sredstava za rad Ministarstva i finansijskih planova; realizaciju svih ugovora koje zaključuje Ministarstvo; sačinjavanje

potrebnih informacija u vezi stanja finansijskih sredstava; obračun zarada i drugih naknada službenika i namještenika Ministarstva i sastavljanje obračunskih lista; blagajničko poslovanje; praćenje i realizaciju sprovođenja naloga u vezi sa javnim nabavkama za ministarstvo; sačinjavanje i sprovođenje akcionih finansijskih planova; sačinjavanje redovnih i vanrednih finansijskih izvještaja po nalogu ministra i sekretara; sprovođenje postupaka javnih nabavki u Ministarstvu; praćenje propisa koji se odnose na javne nabavke; planiranje javnih nabavki i pripremu Plana javnih nabavki; stručno-administrativne poslove realizacije javnih nabavki; vođenje prvostepenog upravnog postupka u dijelu koji se odnosi na postupak javnih nabavki; sprovođenje postupaka javnih nabavki; pripremu izvještaja o sprovedenim javnim nabavkama; vođenje evidencija; priprema ugovora vezanih za javne nabavke; davanja periodičnih izvještaja ministru i sekretaru ministarstva, u dijelu sprovođenja javnih nabavki; postupanje prema nadležnim drugostepenim organima i druge poslove predviđene propisima.

2.10. SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE I LJUDSKE RESURSE

U službi se obavljaju poslovi koji se odnose na: praćenje i primjenu propisa iz oblasti radnih odnosa; pripremanje pojedinačnih akata kojima se utvrđuju prava, obaveze i odgovornost službenika i namještenika; prijem, razvrstavanje, raspoređivanje, evidentiranje, čuvanje i arhiviranje akata; vođenje službenih evidencija; elektronsko upravljanje dokumentima u skladu sa propisima o elektronskoj upravi i kancelarijskom poslovanju; otpremanje pošte; rukovanje pečatima i štambiljima; umnožavanje materijala; izradu i kontrolu primjene rasporednih rješenja službenika i namještenika Ministarstva; upravljanje, planiranje i razvoj ljudskim resursima; razvoj kadrovskih kapaciteta; saradnju sa Upravom za kadrove u sprovođenju postupaka u vezi sa: zapošljavanjem, ocjenjivanjem, napredovanjem, utvrđivanjem sposobnosti, stručnim usavršavanjem, obukom zaposlenih, osposobljavanjem pripravnika za samostalno vršenje poslova; izradu prijedloga Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji; praćenje primjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji; pripremu predloga za imenovanje i prestanak mandata rukovodećih lica; sačinjavanje izjašnjenja Komisiji za žalbe; prijavljivanje i odjavljivanje službenika kod nadležnih fondova i drugih državnih organa; praćenje i evidencija disciplinskih postupaka; pripremu Kadrovskog plana, Plana integriteta; formiranje i čuvanje personalnih dosijea i vođenje kadrovske evidencije službenika i namještenika; unos podataka u Kadrovski informacioni sistem; ostvarivanje saradnje sa Zaštitnikom imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, Centrom za alternativno rješavanje radnih sporova i drugim javno-pravnim organima u cilju rješavanja pitanja od značaja za ostvarivanje pravnih interesa Ministarstva, vođenje evidencije podataka o imovini koju koristi i kojom upravljaju Ministarstvo i ustanove socijalne i dječje zaštite; postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, izjašnjenja nadležnim organima; saradnju sa NVO sektorom; programiranje, sektorske analize i monitoring odobrenih projekata NVO organizacijama; tehnička izrada akata i drugi poslovi iz djelokruga rada ministarstva.

3. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA RAD

Direkcija za radne odnose

I Normativne aktivnosti

1. **Opšti kolektivni ugovor („Službeni list CG“, broj 150/22)** - Ministarstvo rada i socijalnog staranja je kroz socijalni dijalog sa reprezentativnim organizacijama sindikata (Savez sindikata Crne Gore i Unija slobodnih sindikata Crne Gore) i reprezentativnog udruženja poslodavaca zaključilo Opšti kolektivni ugovor. Na ovaj način dodatno su unaprijeđena prava zaposlenih u odnosu na odredbe Zakona o radu kojim je propisano da se kolektivnim ugovorom mogu utvrditi veći obim prava i povoljniji uslovi rada od uslova utvrđenih zakonom. Glavne novine u Opštem kolektivnom ugovoru se odnose na povećanje koeficijenta za utvrđivanje prava na zaradu, dodati su osnovi za uvećanje zarade po osnovu rada nedjeljom, dvokratnog rada i pripravnosti, ograničeno je trajanje rada dužeg od punog radnog vremena, unaprijeđeno je pravo na plaćeno odustvo.

2. **Pravilnik o izmjeni pravilnika o registraciji reprezentativnih sindikalnih organizacija („Službeni list CG“, broj 145/22).**

II Informacije, analize i izvještaji

U izvještajnom periodu dato je 528 mišljenja u vezi primjene propisa iz oblasti radnog zakonodavstva (Zakon o radu, Zakon o štrajku, Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova, Zakon o volonterakom radu, Zakon o Fondu rada, Zakon o reprezentativnosti sindikata), urađen je Izvještaj o primjeni Evropske socijalne povelje za 2021. godinu, kao i dva izvještaja o usklađenosti prava i prakse u Crnoj Gori sa odredbama Izmijenjene Evropske socijalne povelje za Vladin komitet Savjeta Evrope za Evropsku socijalnu povelju i Evropski zakonik o socijalnoj sigurnosti. Izrađen je izvještaj o stanju u pravu i praksi u odnosu na neratifikovane konvencije Međunarodne organizacije rada. Izrađene su informacije koje uključuju i priloge za redovno izvještavanje Evropske komisije o napretku u oblasti radnih odnosa (Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, Poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika). Pripremljene su dvije informacije za Vladu Crne Gore u pogledu novčanih potraživanja bivših zaposlenih.

III Ostale aktivnosti

Službenici direkcije učestvovali su:

- 110 Međunarodnoj Konferenciji rada u Ženevi;
- 144. i 145. sastanku Vladinog komiteta za Evropsku socijalnu povelju i Evropski zakonik o socijalnoj sigurnosti u Strazburu.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je organizovalo dvodnevnu radionicu „Promocija i implementacija programa radnih odnosa i zaštite i zdravlja na radu kroz unapređenje znanja i informisanje državnih službenika i namještenika i zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave“, u Kolašinu.

IV Upravni postupak

Tokom 2022. godine donijeto je **186** rješenja o upisu u Registar sindikalnih i Registar reprezentativnih sindikalnih organizacija. Izdato je **154** potvrde na zahtjev sindikalnih i reprezentativnih sindikalnih organizacija o trenutno stanju u registru.

Donijeto **16** rješenja o upisu kolektivnih ugovora u Registar kolektivnih ugovora.

Obnovljene **2** licence za rad agegnacijama za privremeno ustupanje zaposlenih.

Održane su **4** sjednice Odbora za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata, na kojima su razmatrana 4 zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i jedna žalba.

Tokom 2022. godine bilo je ukupno **345** predmeta za rješavanje o pravima iz oblasti radnih odnosa (postupak po žalbama na upravne akta Fonda rada i Uprave za inspekcijske poslove – odsjek za inspekciju rada). Od navedenog broja predmeta 8 je vraćeno na ponovno postupanje i odlučivanje prvostepenim organima, a ostalo je odbijeno.

Za narednu godinu prenijeto je 7 žalbi.

Dostavljena su 3 zahtjeva za preispitivanje odluke Upravnog suda. Donijeta je jedna presuda Vrhovnog suda kojom se odbio zahtjev za preispitivanje sudske odluke.

Dato je 45 odgovora na tužbu.

Direkcija za poslove zaštite i zdravlja na radu

I Normativne aktivnosti

1. Strategija za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022.-2027. godine sa Akcionim planom implementacije 2023. godine- Strateški prioriteti i ciljevi iz oblasti zaštite i zdravlja na radu sadržani u Strategiji za unapređenje zaštite i zdravlja na radu na radu 2022.-2027. godine, definišu oblast djelovanja u ovoj oblasti u narednom periodu od pet godina. Strategija za unapređenje zaštite i zdravlja na radu na radu 2022.-2027. godine, sa Akcionim planom implementacije za 2022. godinu, pripremljena je shodno obavezi Ministarstva rada i socijalnog staranja, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list Crne Gore, br. 49/22, 52/22, 56/22 i 82/22) iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2022. godine, kao i obaveze iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 2022. godinu. Navedena strategija je i izraz kontinuiteta pripreme strateških dokumenata iz oblasti zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori i predstavlja treći strateški dokument iz navedene oblasti (Strategija za unapređenje zdravlja zaposlenih i zaštite na radu u Crnoj Gori 2010. - 2014. i Strategije za unaprijeđenje zaštite i zdravlja na radu za period 2016. - 2020. godine, sa Akcionim planom implementacije).

✓ *Strategija za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022.-2027. godine sa Akcionim planom implementacije 2023. godine usvojena je 22.12. 2022. godine. na Vladi Crne Gore.*

Strateški cilj Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu jeste djelovanje na svim nivoima u procesu rada, koji bi obuhvatio humani, socijalni i ekonomski segment kao jednu cjelinu, sa krajnjim rezultatom obezbjeđivanja sigurnog i zdravog radnog mjesta za sve zaposlene.

Takođe, strategija obuhvata i tri ključna cilja koja proizilaze iz staretškog okvira EU za zaštitu i zdravlje na radu za period 2021-2027, a koja su usmjerena na:

- predviđanje promjena u novom svijetu rada prouzrokovanih zelenom, digitalnom i demografskom tranzicijom i upravljanje tim promjenama,
- poboljšanje prevencije povreda na radu i profesionalnih bolesti, i
- povećanje pripravnosti za sve potencijalne buduće zdravstvene krize.

2. Projekat "Unapređenje institucionalnog okvira zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori", koji Ministarstvo rada i socijalnog staranja sprovodi uz podršku Međunarodne organizacije rada – Projekat se sastoji od tri komponente:

- Analizu stanja u smislu nadležnosti u vršenju poslova zaštite i zdravlja na radu i preporuke za unapređenje istih;
- Analizu stanja kada su u pitanju kapaciteti nosilaca nadležnosti iz oblasti zaštite i zdravlja na radu;
- Analiza propisa u dijelu evidencija povreda na radu i izrada softvera.
-

II Informacije, analize i izvještaji

U izvještajnom periodu data su mišljenja u vezi primjene propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu (Zakon o zaštiti i zdravlju na radu i 50 podzakonskih akata koji prate zakon), kao i mišljenja na strateška dokumenta na nivou Crne Gore i propise iz nadležnosti drugih ministarstava.

Pripremljena je izvještaj o sprovođenju javnih konsultacija i javne rasprave na temu Nacrta Strategije o unapređenju zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori.

Pripremili komentare na nacrt zajedničkog programa saranja Vlade Crne Gore i UN sistema (UNSDCF) za period 23-27.

III Ostale aktivnosti

Službenici direkcije učestvovali su:

- na sastancima Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku;
- na sastanku Radne grupe PP19 – Socijalna politika i zapošljavanje;
- učestvovali na „Svjetskoj nedelji zaštite i zdravlja na radu u“ u organizaciji Međunarodne organizacije rada koja je organizovana u Beogradu;
- učestvovali savjetovanje pod nazivom „Odgovorno upravljanje hemikalijama i otpadom“ Novom Sadu;
- učestvovali na okruglom stolu u organizaciji Saveza slobodnih sindikata pod nazivom „Ravnoteža između posla i privatnog života u kontekstu zaštite i zdravlja na radu“;
- organizovani su dani otvorenih vrata/konsultacije lica koji se pripremaju za polaganje stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite na radu;
- uradili projektnu ideju i aplicirali za realizaciju projekta u okviru SOCIEUX+;
- održali predavanja na radionici „Promocija i implementacija Zakona o radu i Zakona o zaštiti i zdravlja na radu kroz unapređenje znanja i informisanje državnih službenika i namještenika i zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave“;
- pripremili informaciju o mjerama tane integracija u dijelu poglavlja 19 koji se odnose na Evropsku agenciju za zaštitu i zdravlje na radu;
- pripremili informaciju o saradnji sa Ukrajinom, Hrvatskom;
- komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova kod Ovlašćenih organizacija izašla na lice mjesta u 21 ovlašćenu organizaciju kako bi utvrdili ispunjenost uslova;
- održali sastanak sa „Plantaže“ DOO, na temu dobijanja ovlašćenja za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu;
- organizovali kroz TAIEX podršku radionicu „On line Taiex ekspertska misija o unapređenju institucionalnog okvira zaštite i zdravlja na radu“, sa kolegama iz Poljske;
- prisustvovali svjetskoj konferenciji i expo zaštiti i zdravlja na radu u Istanbulu;

- pripremili predlog podrške za GIZ na temu zaštite i zdravlja na radu;
- uradili predloge bilateralne saradnje na temu zaštite i zdravlja na radu;
- učestvovali u radu radne grupe kroz imenovanje za izradu Predlog akcionog plana za zdravstvenu sigurnost;
- učestvovali u radu radne grupe za izradu Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama u Crnoj Gori;
- učestvovali u evaluaciji realizacije Akcionog plana Strategije upravljanja hemikalijama;
- učestvovali na sastanku za Pravilnik o programu obuke za sticanje osnovnih znanja o ličnoj higijeni i mjerama zaštite od zaraznih bolesti;
- organizovali javnu raspravu za izradu Predloga Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori;
- organizovali obilježavanje 28 aprila kao Svjetski dan zaštite i zdravlja na radu;
- predstavljali rezultate primjene mjera zaštite i zdravlja na radu u štampanim i elektronskim medijima;
- uzeli učešće na Taiex stručnoj misiji za profesionalne bolesti;
- učestvovali na stručnoj konferenciji Savremene škole i arhitektonski konkursi u Austriji, u organizacije Austrijske ambasade u Crnoj Gori;
- Učešće na radionici o Konvenciji o biološkom oružju koju je organizovao Centar za bezbjedonosnu saradnju – RACVIAC u saradnji sa Kancelarijom Ujedinjenih nacija za pitanja razoružanja - Jedinicom za podršku implementaciji Konvencije o biološkom oružju (BVC ISU);
- Učestvovali na on line radionici za poglavlje 19 na temu zaštita i zdravlje na radu u organizaciji GIZove regionalne mreže za EI.

IV Upravni postupak

Tokom 2022. godine donijeto je **183** od kojih, **8** rješenja kojim se odobrava polaganje stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu; **57** uvjerenja o položenom stručnom ispitu; **2** rješenja o utvrđivanju ispitnog roka za polaganje stručnog ispita za koordinatore za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta i koordinatore u fazi izvođenja radova; **6** uvjerenja o položenom stručnom ispitu za koordinatore; **3** rješenja o oslobađanju od polaganja stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu; **12** rješenja od oslobađanja od polaganja stručnog ispita za koordinatore; **77** rješenja o odobravanju polaganja stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite na radu; **17** rješenja o ovlaštenju za obavljanje stručnih poslova iz oblasti zaštite i zdravlja na radu; **1** rješenje o brisanju iz registra ovlašćenih organizacija.

Takođe, u izvještajnom period poslato je **121** obavještenje o polaganju stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu i koordinatore za zaštitu i zdravlje na radu.

OCIJENA STANJA I PREDLOG MJERA

U toku 2022. godine, intenzivno smo radili i realizovali veliki broj planiranih aktivnosti u oblastima radnih odnosa i zaštite i zdravlja na radu za koje je nadležno Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Poseban akcenat je stavljen na unapređenje propisa iz nadležnosti ovog ministarstva sa propisima Evropske unije i konvencijama Međunarodne organizacije rada, kroz proces usklađivanja. U tom smislu urađeni su prijedlozi velikog broja zakona i propisa za njihovo sprovođenje.

Predlog mjera za naredni period za poboljšanje rada Ministarstva rada i socijalnog staranja, ogledaće se prije svega na realizaciji aktivnosti na usklađivanju propisa Crne Gore iz nadležnosti ovog ministarstva sa

pravnom tekovinom Evropske unije, kao i propisima Međunarodne organizacije rada (konvencije i preporuke) i drugim izvorima međunarodnog prava. U narednom periodu, poseban akcenat biće stavljen na implementaciju Zakona o radu i Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, što je jedno od zatvarajućih mjerila za Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje.

Aktivnosti drugostepenog upravnog postupka biće usmjerene na blagovremeno i zakonito rješavanje u postupku po žalbi.

Ostale redovne i tekuće aktivnosti iz nadležnosti Direktorata, koje su navedene u predmetnom izvještaju obavljale se i u 2023.

Medijskim predstavljanjem, na debatama, kao i ciljanim organizovanjem okruglih stolova i seminara, biće predstavljene aktivnosti na temu primjene Zakonu o radu i Zakona o zaštiti i zdravlju na radu i podzakonskih akata.

Kada je u pitanju predlog mjera za unaprjeđenje zaštite i zdravlja na radu isti će se ogledati kroz razvoj prevencije i stvaranje bezbjednih i zdravih radnih mjesta, kao i promociju zaštite i zdravlja na radu, te jačanju politike koja se bavi zaštitom i zdravljem na radu.

4. IZVJEŠTAJ O RADU ZA DIREKTORAT ZA PRISTUP TRŽIŠTU RADA

TEMATSKI DIO:

-Akcioni plan zapošljavanja za 2023. godinu (*Zaključak Vlade broj 07-8174/2 od 28. decembar 2022. godine*)

Akcionim planom zapošljavanja za 2023. godinu utvrđene su aktivnosti, nadležne institucije za sprovođenje aktivnosti, indikatori uspjeha, izvori finansiranja i druga pitanja od značaja za sprovođenje Nacionalne strategije zapošljavanja 2021 – 2025 .

-Godišnji izvještaj o sprovođenju Akcionog plana zapošljavanja za 2021. godinu

Godišnji izvještaj o sprovođenju Akcionog plana zapošljavanja za 2021. godinu predstavlja prvu godinu izvještavanja o sprovođenju Nacionalne strategije zapošljavanja 2021-2025. Izvještaj daje prikaz dostignuća i izazova koji su obilježili izvještajni period realizacije, daje prikaz osnovnih kretanja na tržištu rada, informaciju o postignutom napretku u postizanju indikatora operativnih ciljeva, tabelu za izvještavanje o implementaciji aktivnosti, kao i preporuke za dalju implementaciju Nacionalne strategije zapošljavanja 2021-2025 kroz godišnje akcione planove.

NORMATIVNI DIO:

REALIZOVANE AKTIVNOSTI:

- Odluka o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2023. godinu („Sl.list CG“, br. 138/22 od 14.12.2022.)

Ovom Odlukom utvrđen je godišnji broj dozvola za privremeni boravak i rad stranaca- godišnja kvota za 2023. godinu, kao i djelatnosti u kojima se stranci mogu zapošljavati.

Godišnja kvota za 2023. godinu utvrđena je u ukupnom broju od 21.454 dozvola. Iz navedenog broja izdvojeno je 5.500 dozvola koje Ministarstvo rada i socijalnog staranja može dodatno rasporediti za pojedine namjene, u skladu sa potrebama tržišta rada, na zahtjev Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o sastavu i načinu rada komisija za profesionalnu rehabilitaciju („Sl.list CG“, br. 64/22 od 16.6.2022.)**

Izmijenjena je odredba koja se odnosi na obavezu predsjednika prvostepene komisije da podnosi mjesečni godišnji izvještaj o radu komisije, ne samo direktoru Zavoda, već i ministru rada i socijalnog staranja. Takođe, zbog promjene u organizaciji državne uprave izvršene su izmjene u nazivu nadležnog organa, tako da je umjesto „Ministarstva ekonomskog razvoja“ navedeno „Ministarstvo rada i socijalnog staranja“.

- **Akcioni plan za uspostavljanje interopersabilnosti između izabranih informacionih sistema i baza podataka koji imaju ulogu u upravljanju tržištem rada u Crnoj Gori (Zaključak Vlade broj 07-8173/2 od 28. decembar 2022. godine)**

Akcioni plan definiše mjere i aktivnosti, kako bi se uspostavila interoperabilnost s neophodnim bazama podataka i omogućila adekvatna razmjena podataka u cilju kvalitetnog praćenja nezaposlenih lica, nadležne institucije za sprovođenje aktivnosti, indikatori uspjeha, izvori finansiranja i druga pitanja od značaja za uspostavljanje interoperabilnosti podataka od značaja za tržište rada.

- **Realizovan javni poziv za konsultovanje zainteresovane javnosti povodom pripreme Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.**

- **Realizovan javni poziv NVO za predlaganje predstavnika za člana Radne grupe za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.**

- **Realizovan javni poziv za socijalnu uključenost u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom.**

5. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE I BORAČKU I INVALIDSKU ZAŠTITU

Prioritet penzijskog sistema je i u proteklom periodu stavljen na redovnoj isplati penzija i održavanju likvidnosti Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja koji iz ovog sistema isplaćuje 124.267 korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja (podaci za decembar 2022. godine), a za čiju isplatu na mjesečnom nivou treba obezbijediti oko 42 miliona eura.

U oblasti boračke i invalidske zaštite akcenat je, takođe, stavljen na redovnoj isplati prava iz ove oblasti za šta se na godišnjem nivou opredjeljuje oko 4,8 miliona eura za 1984 korisnika.

I Normativne aktivnosti

1. Usvojen Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Rumunije o socijalnom osiguranju („Sl. list CG“, broj 1/23);
2. Donijet Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obrazovanju i načinu rada Drugostepene invalidske komisije („Sl. list CG“, broj 63/22);
3. Donijet Pravilnik o utvrđivanju profesionalnih bolesti („Sl. list CG“, broj 106/22);
4. Donijeta Uredba o izmjeni Uredbe o utvrđivanju radnih mjesta, odnosno poslova u organima državne uprave na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem („Sl. List CG“, broj 48/22);
5. Donijete Odluka o usklađivanju mjesečnih novčanih primanja korisnika prava iz boračke i invalidske zaštite („Službeni list Crne Gore“ broj 15/22) i
6. Donijete Odluka o usklađivanju mjesečnih novčanih primanja korisnika prava iz boračke i invalidske zaštite („Službeni list Crne Gore“ broj 89/22).

II Informacije, analize i izvještaji

U izvještajnom periodu dato je 67 mišljenja u vezi primjene Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i sporazuma o socijalnom osiguranju, 35 informacije o bilateralnoj saradnji u oblasti socijalnog osiguranja između Crne Gore sa stranim državama, dvije saglasnosti na produženje primjene pravnih propisa za osiguranike koji dolaze iz država sa kojima Crna Gora ima zaključen sporazum o socijalnom osiguranju, pripremljen je Izvještaj o sistemu socijalne sigurnosti za bazu podataka MISSCEO Savjeta Evrope, kojim se pružaju koncizne, ažurirane godišnje informacije o različitim granama socijalne sigurnosti i ostale informacije koje uključuju i priloge za redovno izvještavanje Evropske komisije o napretku u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja i koordinacije socijalnog osiguranja.

III Ostale aktivnosti

Službenici direktorata učestvovali su:

- na sastancima Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku;
- na sjednici Odbora za rad, zdravstvo i socijalno staranje vezano za socio-ekonomski status penzionera;
- u radu na usaglašavanju teksta Memoranduma o razumijevanju i saradnji između Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore i Ministarstva rada i socijalne zaštite stanovništva Republike Azerbejdžan;
- na sastanku sa predstavnikom Axco Insurance Information Services iz Londona u vezi sa stanjem u penzijskom sistemu Crne Gore nakon usvajanja Izmjena i dopuna Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- u radu Radne grupe za izradu Zakona o jedinstvenom vještačenju;
- u radu Radne grupe za izradu Zakona o psihološkoj djelatnosti;
- u radu Radne grupe za izradu Zakona o povlastici na putovanje za lica sa invaliditetom;
- u pripremi Analize makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi;
- u radu i izvještavanju komiteta u okviru Savjeta Evrope.

Obavljan je dnevni prijem i komunikacija sa strankama, Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore i njegovim područnim jedinicama, nadležnim nosiocima i nadležnim organima država sa kojima Crna Gora ima potpisane sporazume o socijalnom osiguranju kao i sekretarijatima lokalnih samouprava.

IV Upravni postupak

- Direkcija za drugostepeni upravni postupak

Tokom 2022. godine u radu ove direkcije bilo je ukupno 2.125 predmeta za rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja (postupak po žalbi i revizija prvostepenih rješenja), od čega **u postupku revizije** 1.659 predmeta (tokom godine primljen je 1.591 predmet, dok je iz prethodne godine ostalo 68 predmeta) a **u postupku po žalbi** 490 predmeta (tokom godine primljeno je 469 žalbi, dok je iz prethodne godine ostao nezavršen 21 predmet).

U postupku vršenja revizije izvršena je revizija 1659 rješenja, na način što je saglasnost data na 1.604 rješenja, 15 rješenja je poništeno i vraćeno na ponovni prvostepeni postupak i odlučivanje, 19 rješenja je izmijenjeno, a 21 rješenje je poništeno i meritorno je odlučeno.

Napomena: U jednom predmetu se može nalaziti više rješenja.

U postupku po žalbi riješena su 474 predmeta, na način što je u 169 predmeta žalba usvojena, poništeno prvostepeno rješenje i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak, u 252 predmeta žalba je odbijena, dok je u 46 predmeta meritorno odlučeno. Riješeno je sedam (7) žalbi zbog ćutanja administracije i donijeta rješenja kojima je naloženo prvostepenom organu da donese rješenje u navedenom roku.

Ostalo je 16 neriješenih žalbi.

Za izvještajni period **od Upravnog suda** dostavljene su 82 presude, od kojih je u 53 predmeta tužba odbijena, u 11 predmeta postupak obustavljen, a u 17 predmeta tužba je usvojena i poništeno je drugostepeno rješenje. U 13 predmeta ovaj organ je obavezan da naknadi troškove spora u ukupnom iznosu od 5.388,00 EUR-a. U jednom (1) predmetu sud je meritorno odlučio.

Za isti period Upravnom sudu dostavljena su 94 predmeta.

Vrhovni sud je donio 33 presude, od kojih je u 29 predmeta zahtjev za ispitivanje sudske odluke odbijen, u četiri (4) predmeta zahtjev je usvojen i ukinuta je presude Upravnog suda.

U izvještajnom periodu Vrhovnom sudu su dostavljena 33 predmeta.

Drugostepena invalidska komisija je u izvještajnom periodu zasijedala 21 put. Tom prilikom obrađeno je 1010 predmeta i izvršen neposredni pregled 209 osiguranika.

U postupku po žalbi vještačeno je 159 predmeta i izvršen neposredni pregled kod 90 osiguranika, odnosno korisnika prava. Potvrđena su 142 Nalaza, ocjene i mišljenja Prvostepene invalidske komisije, dok je u 17 predmeta nalaz izmijenjen, na način što kod devet (9) osiguranika utvrđen potpuni gubitak radne sposobnosti, kod sedam (7) osiguranika je utvrđena nesposobnost za samostalan život i rad, dok je u jednom (1) predmetu izmijenjen datum nastanka invalidnosti.

U postupku medicinske revizije obrađen je 851 predmet prilikom čega je neposredni pregled izvršen kod 119 osiguranika, odnosno korisnika prava. U ovom postupku Drugostepena invalidska komisija izmijenila je 30 nalaza Prvostepene invalidske komisije, na način što je u 27 predmeta utvrđeno da ne postoji potpuni ni djelimični gubitak radne sposobnosti, dok je u tri (3) predmeta izmijenjen datum nastupanja invalidnosti. Drugostepena invalidska komisija dala je saglasnost na 821 Nalaz, ocjenu i mišljenje Prvostepene invalidske komisije.

- **Direkcija za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu**

U toku 2022. godine u oblasti boračke i invalidske zaštite, u postupku revizije završeno je 43 predmeta. U izvršenoj reviziji data je saglasnost na sva predmetna rješenja.

Za izvještajni period pred Ljekarskom komisijom koja daje nalaz i mišljenje organu koji u prvom stepenu rješava o pravima po ovom zakonu, ukupno su obrađena 24 predmeta.

Ljekarska komisija, koja daje nalaz i mišljenje organu koji u drugom stepenju rješava o pravima po ovom zakonu, ukupno je obradila 24 predmeta.

U cilju zaštite i socijalnog položaja korisnika boračke i invalidske zaštite za korisnike materijalnog obezbjeđenja boraca u 2022. godini obezbijeđeno je subvencioniranje za utrošenu električnu energiju u iznosu od 40% od utrošene električne energije domaćinstva (27.514,61 EUR za 185 korisnika).

V Predlog mjera

Prioritet u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja i boračke i invalidske zaštite i u budućem periodu će biti stavljen na redovnoj isplati penzija, održavanju likvidnosti Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore i davanja iz boračke i invalidske zaštite.

U toku 2023. godine planirano je:

- donošenje Odluke o usklađivanju mjesečnih novčanih primanja korisnika prava iz boračke i invalidske zaštite.
- Potpisivanje Sporazuma između Crne Gore i Republike Albanije o socijalnom osiguranju i Administrativnog sporazuma za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Albanije o socijalnom osiguranju.
- donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Albanije o socijalnom osiguranju.

Aktivnosti drugostepenog upravnog postupka biće usmjerene na blagovremeno i zakonito rješavanje u postupku po žalbi i u postupku revizije.

Ostale redovne i tekuće aktivnosti iz nadležnosti Direktorata, koje su navedene u predmetnom izvještaju obavljale se i u 2022. godini.

6. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA SOCIJALNO STARANJE I DJEČJU ZAŠTITU

U okviru Ministarstva rada i socijalnog staranja organizovan je Direktorat za socijalno staranje i dječju zaštitu koji ima šest direkcija i to: Direkciju za zaštitu djece i mladih, Direkciju za zaštitu odraslih i starijih lica, Direkciju za razvoj usluga i stručni nadzor nad ustanovama socijalne i dječje zaštite, Direkciju za zaštitu od rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici, Direkciju za zaštitu rizičnih grupa i Direkciju za drugostepeni postupak u socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Oblast socijalne i dječje zaštite uređena je Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti, a primjenjuju se i Porodični zakon, Zakon o obeštećenju bivših korisnika naknade po osnovu rođenja troje ili više djece, Zakon o privremenom izdržavanju djece, Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, Zakon o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama, Zakon o radu, Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o zdravstvenom osiguranju, Zakon o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom, Zakon o kretanju lica sa invaliditetom uz pomoć psa pomagača, Zakon o izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine. i dr.

Tokom prethodne godine, intenzivne su bile aktivnosti koje su imale za cilj unaprjeđenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan život pojedinca i porodice sa nepovoljnim ličnim i porodičnim okolnostima, koji uključuju prevenciju, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku posebno usmjerenu prema djeci, mladom licu i odraslom i starom licu. Sprovedjene su aktivnosti koje su planirane strateškim dokumentima u oblasti socijalne i dječje zaštite. Kada je u pitanju saradnja sa UN agencijama i drugim međunarodnim institucijama, organizacijama civilnog sektora, NVO i organima lokalne samouprave, ista se odvija u kontinuitetu.

Isplata sredstava za oblast socijalne i dječje zaštite vršena je redovno i za ove namjene iz Budžeta Crne Gore u 2022. godini izdvojeno je **131.418.407,03 €** (bez jednokratnih novčanih pomoći).

Skupština Crne Gore donijela je:

-Zakon o privremenom izdržavanju djece ("Službeni list CG", 80/22), na predlog grupe poslanika, koji je počeo sa primjenom od 1.11.2022.godine.

U drugostepenom postupku u 2022. godini podnijeto je 957 žalbi, s tim da podatak nije potpun jer nema podataka zbog sajber napada o jednom broju žalbi koje se ne evidentiraju preko informacionog sistema.

Prvostepena socijalno – ljekarska komisija je u 2022. godini donijela 11.771 nalaza, ocjena i mišljenja.

Drugostepena socijalno – ljekarska komisija je u 2022. godini donijela 879 nalaza, ocjena i mišljenja.

U cilju unapređenja zaštite djece i mladih sa smetnjama i teškoćama u razvoju, do sada je osnovano 18 dnevnih centara za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju i to u: Bijelom Polju, Nikšiću, Pljevljima, Herceg Novom, Plavu, Ulcinju, Cetinju, Beranama, Mojkovcu, Rožajama, Danilovgradu, Podgorici, Budvi, Golubovcima, Tivtu, u sklopu JU Dječji dom „Mladost”–Bijela, u sklopu JU Resursni centar za sluh i govor “dr Peruta Ivanović” Kotor. U sklopu JU Centar “Ljubović” uspostavljena je usluga dnevnog boravka za djecu sa problemima u ponašanju. Ministarstvo rada i socijalnog staranja finansijski participira i u ovoj usluzi na način što plaća troškove korisnika, a jedinice lokalnih samouprava obezbjeđuju zarade i snose druge troškove u dnevnim centrima čiji su oni osnivač.

U cilju unapređenja zaštite odraslih i starih lica sa invaliditetom, uspostavljeno je 16 dnevnih boravaka za odrasla i stara lica i odrasla i stara lica sa invaliditetom sa invaliditetom, i to u: Nikšiću (2), Danilovgradu (2), Mojkovcu (1), Plavu (1), Cetinju (2), Rožajama (1), Bijelom Polju (2), Petnjici (1), Pljevljima (2), Risnu (1) i Kolašin (1).

Od maja 2022. godine realizuje se projekat “Razvoj kapaciteta za pružanje usluga socijalne zaštite” koji Ministarstvo rada i socijalnog staranja sprovodi uz tehničku podršku UNDP-a, kroz koji se obezbjeđuje finansijska podrška za 13 dnevnih boravaka za odrasla i stara lica i odrasla i stara lica sa invaliditetom.

U 2022. godini Ministarstvo je izdalo 25 licenci za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite. Ukupan broj do sada izdatih licenci je 104.

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost od javnog interesa i zasniva se na principima uvažavanja integriteta i dostojanstva korisnika socijalne i dječje zaštite, zabrane diskriminacije, informisanja korisnika, individualnog pristupa, aktivnog učestvovanja korisnika u kreiranju, izboru i korišćenju prava iz socijalne i dječje zaštite, uvažavanja najboljeg interesa korisnika, prevencije institucionalizacije i dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju, pluralizma usluga i pružalaca usluga, partnerstva i udruživanja različitih nosilaca djelatnosti i programa, posebno na lokalnom nivou, kao i transparentnosti.

U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno se štite dijete (bez roditeljskog staranja, čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara, sa smetnjama i teškoćama u razvoju, u sukobu sa zakonom, koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva, koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva, žrtva trgovine ljudima; kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava, koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja, trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život, samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život) mlado lice (koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite odraslo i staro lice (sa invaliditetom, koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva, koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva, žrtva trgovine ljudima, koje je beskućnik), kao i trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život, samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život, kao i lice kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti utvrđeno je da se visina osnova za navedena prava usklađuje polugodišnje (01. januara i 01. jula tekuće godine) sa kretanjem troškova života i prosječne zarade zaposlenih na teritoriji Crne Gore.

Tokom 2022.godine izdato je 1554 Socijalni bon-vaučera za trgovinu u marketima u ukupnoj vrijednosti 113.600,00 eura. To je vid pomoći građanima koji se nalaze u stanju socijalne potrebe.

Osnovna prava na materijalna davanja iz socijalne i dječje zaštite

Materijalno obezbjeđenje: Visina materijalnog obezbjeđenja za porodicu, odnosno pojedinca u 2022.godini iznosila je mjesečno od 76,56 eura za pojedinca do 145,55 eura za porodicu sa pet i više članova, a ukupno u 2022.godini isplaćeno je 8.744.785,52 € u decembru 2022.godine ovo pravo koristilo je: 6.296 porodica sa 21.334 članova.

Lična invalidninu: Visina lične invalidnine u 2022.godini iznosila je mjesečno 207,16 eura, visina lične invalidnine za lice koje nije korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć iznosi mjesečno 131,18 eura. Ukupno u 2022.godini isplaćeno je 7.470.118,44 €, broj korisnika prava u decembru 2022.godine je bio 3.251.

Dodatak za njegu i pomoć: Visina dodatka za njegu i pomoć u 2022.godini iznosila je mjesečno 75.97 eura. Ukupno u 2022.godini isplaćeno je: 19.934.734,79 €, broj korisnika prava u decembru 2022.godine je bio 22.896.

Zdravstvena zaštita: Broj korisnika prava u decembru 2022.godine je bio 1.227.

Troškovi sahrane: Visina troškova smještaja u 2022.godini iznosila je mjesečno 379,94 eura. Ukupno u 2022.godini isplaćeno je 215.170,00 € Ukupan broj korisnika prava u 2022.godini je bio 565.

Jednokratna novčanu pomoć: Ukupan iznos jednokratnih novčanih pomoći u 2022.godini bio je 245.046,26 eura a broj korisnika prava je bio 2.465.

Naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu: Visina naknade iznosila je 224.36 eura mjesečno. Ukupno u 2022. isplaćeno je 7.129.306,30 €, broj korisnika prava u decembru 2022.godine je bio 2.692.

Naknadu za novorođeno dijete: Visina naknade u 2022.godini iznosila je 126.78 eura, a za korisnika materijalnog obezbjeđenja 152.16 eura. Ukupno u 2022.godini isplaćeno je 865.372,68 €, ukupni broj korisnika prava u 2022.godini je bio 6.453.

Dodatak za djecu: Visina dodatka za djecu u 2022.godini iznosila je mjesečno od 30 eura do 66.20 eura. Ukupno u 2022. isplaćeno je po svim osnovama 25.806.382,41 € od čega za dodatak za djecu 7.639.390,42 €, a za djecu 0-18 godina 18.166.991,99 €. Broj nosilaca prava za decembar 2022.godine je bio 6.066 sa 12.329 djece, dok za dodatak za djecu 0-18 godina broj nosilaca prava u decembru mjesecu : 63.780 sa 113.722-oro djece.

Troškove ishrane u predškolskim ustanovama: Ukupno u 2022. isplaćeno je 193.183,03 €, broj korisnika prava u decembru 2022.godine je bio 852.

Pomoć za vaspitanje i obrazovanje: Po osnovu prevoza djece i mladih ukupno u 2022. isplaćeno je 424.367,94 €, broj korisnika prava u decembru 2022.godine je bio 497.

Refundacijau naknade zarade za porodijsko,odnosno roditeljsko odsustvo: Ukupno u 2022. isplaćeno je 15.366.665,59 € broj korisnika prava u decembru 2022.godine je bio 1.885.

Naknada po osnovu rođenja djeteta: Visina naknade u 2022. godini iznosila je 91.87 eura. U 2022. isplaćeno je 2.850.620,22 €, broj korisnika prava u decembru 2022. godine je bio 2.485.

Pravo na odmor i rekreaciju djece: U toku 2022. godine za navedene namjene opredjeljeno je ukupno 357.028.00 eura za troškove smještaja djece, vaspitača i roditelja kao pratioca djece.

Pravo na povlastice lica sa invaliditetom i njihovih pratilaca u drumskom i željezničkom saobraćaju u Crnoj Gori u skladu sa Zakonom o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom. Broj korisnika prava u decembru 2022. godine je bio 2.169. Ukupno u 2022. isplaćeno je 4.129.924,55€.

Pravo na naknadu ostvareno na osnovu Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore od 19.04.2017. godine za 2022. godinu, ostvarile su bivše korisnice naknade po osnovu rođenja troje ili više djece a koje su to pravo ostvarile po osnovu radnog odnosa. Broj korisnica prava u decembru 2022. godine je bio 201. Ukupno u 2022. isplaćeno je 2.734.714,17€. Po osnovu doprinosa za PIO ovim korisnicama isplaćeno je u 2022. godini: 719.104,15€.

Pravo na naknadu ostvareno na osnovu Zakona o obeštećenju bivših korisnika naknade po osnovu rođenja troje ili više djece u decembru 2022 godine koristilo je 15.795, za koje potrebe je u tom mjesecu ispolasćeno 3.865.927.75 €.

Porodični smještaj-hraniteljstvo

Na porodičnom smještaju - hraniteljstvu u 2022. godini smješteno je 392 djece. Primjećuje se porast broja djece smještene u hraniteljskim porodicama u odnosu na 2021. godinu, ovi podaci ukazuju i na porast u obezbjeđivanju alternativnih oblika zaštite za djecu koja odrastaju u disfunkcionalnim porodicama. Ova djeca koristila su pravo na odmor i rekreaciju, kao i pravo na zdravstvenu zaštitu ukoliko ovo pravo nisu ostvarila po drugom osnovu. Takođe, djeca bez roditeljskog staranja imaju pravo na dodatak za djecu u iznosu od 66.20 eura.

Pregled broja korisnika porodičnog smještaja-hraniteljstva za 2022. godinu

DJECA NA HRANITELJSTVU – PROSJEK 2022. GODINA

Broj djece na smještaju na hraniteljstvu za koje je nadležan centar – prosjek 2022. god.	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	SA SMETNJAMA U RAZVOJU	UZRAST 0-3
Djeca na <u>srodničkom</u> hraniteljstvu	255	136	119	5	9
Djeca na <u>nesrodničkom</u> hraniteljstvu	69	38	31	1	16

Broj djece na smještaju na hraniteljstvu za koje je nadležan centar – vrste hraniteljstva - prosjek 2022. god.	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO
Broj djece na standardnom hraniteljstvu	318	170	148
Broj djece na hraniteljstvu uz intenzivnu ili dodatnu podršku	6	4	2
Broj djece na urgentnom hraniteljstvu	0	0	0
Broj djece na povremenom hraniteljstvu	0	0	0

MLADI NA HRANITELJSTVU – PROSJEK 2022. GODINA

Broj mladih (18-23) na smještaju na hraniteljstvu za koje je nadležan centar – prosjek 2022. god.	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	SA SMETNJAMA U RAZVOJU
Mladi na srodničkom hraniteljstvu	70	26	44	0
Mladi na nesrodničkom hraniteljstvu	5	3	2	1

Broj mladih (18-23) na smještaju na hraniteljstvu za koje je nadležan centar – vrste hraniteljstva - prosjek 2022. god.	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO
Broj mladih na standardnom hraniteljstvu	74	28	46
Broj mladih na hraniteljstvu uz intenzivnu ili dodatnu podršku	1	1	0
Broj mladih na urgentnom hraniteljstvu	0	0	0
Broj mladih na povremenom hraniteljstvu	0	0	0

SVI KORISNICI NA HRANITELJSTVU – PROSJEK 2022. GOD.

Broj lica na smještaju na hraniteljstvu (svi korisnici zajedno) za koje je nadležan centar – prosjek 2022. god.	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	SA SMETNJAMA U RAZVOJU
Korisnici na srodničkom hraniteljstvu	325	162	163	5
Korisnici na nesrodničkom hraniteljstvu	74	41	33	2

Broj lica na smještaju na hraniteljstvu (svi korisnici zajedno) za koje je nadležan centar – vrste hraniteljstva - prosjek 2022. god.	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO
Broj korisnika na standardnom hraniteljstvu	392	198	194
Broj korisnika na hraniteljstvu uz intenzivnu ili dodatnu podršku	7	5	2
Broj korisnika na urgentnom hraniteljstvu	0	0	0
Broj korisnika na povremenom hraniteljstvu	0	0	0

HRANITELJSKE PORODICE U 2022. GODINI

Broj hraniteljskih porodica za koje je nadležan centar – prosjek za 2022. godinu	UKUPNO
Broj šrodničkih hraniteljskih porodica	195
Broj nesrodničkih hraniteljskih porodica sa licima na smještaju (djelimično slobodne i zauzete)	34
Broj nesrodničkih hraniteljskih porodica koje su podobne ali nemaju lica na smještaju (potpuno slobodne)	26
Broj nesrodničkih hraniteljskih porodica u postupku sticanja podobnosti u 2022. godini	6

Djeca sa smetnjama i teškoćama u razvoju

U cilju unapređenja zaštite djece i mladih sa smetnjama i teškoćama u razvoju, do sada je osnovano 18 dnevnih centara za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju u: Bijelom Polju, Nikšiću, Pljevljima, Herceg Novom, Plavu, Ulcinju, Cetinju, Beranama, Mojkovcu, Rožajama, Danilovgradu, Podgorici, Budvi, Golubovcima, u sklopu JU Dječji dom „Mladost”– Bijela, u sklopu JU Resursni centar za sluh i govor “dr Peruta Ivanović” Kotor. U sklopu JU Centar “Ljubović” uspostavljena je usluga dnevnog boravka za djecu sa problemima u ponašanju. Ministarstvo rada i socijalnog staranja finansijski participira i u ovoj usluzi na način što plaća troškove korisnika, a jedinice lokalnih samouprava obezbjeđuju zarade i snose druge troškove.

U Dnevnom boravku u sklopu Dječijeg doma Mladost Bijela ima 10-oro djece od toga 9 dječaka i 1 djevojčica.

U cilju adekvatnije zaštite djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju koja su bez roditeljskog staranja, njihove socijalizacije i integracije u zajednicu na principima jednakih mogućnosti, a u skladu s njihovim sposobnostima, uspostavljena je usluga smještaja u malu grupnu zajednicu u Bijelom Polju. Svrha uspostavljanja male grupne zajednice jeste da se djeci posveti veći stepen brige i pažnje dok se ne stvore uslovi da se djeca vrate biološkim roditeljima, usvoje ili smjeste u hraniteljsku porodicu i osnaže za samostalan život. U 2022. godini u maloj grupnoj zajednici smješteno je devetoro djece sa smetnjama u razvoju. Od tog broje je 5 dječaka i 4 djevojčice.

Smještaj u ustanovu djece bez roditeljskog staranja

Djeci bez roditeljskog staranja i djeci čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, obezbjeđuje se smještaj u Dječjem domu » Mladost « u Bijeloj ili usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva. Krajem decembra 2022. godini, u Dječjem domu » Mladost « u Bijeloj, boravilo je 80 djece.

U saradnji sa predstavnicima Dječjeg doma „Mladost“ Bijela urađen je Plan transformacije JU Dječjeg doma „Mladost“ Bijela za period 2020-2024. godine. Planirano je postepeno uspostavljanje četiri usluge i to:

1. CENTAR ZA PORODIČNI SMJEŠTAJ-HRANITELJSTVO - Formiranje Centra za porodični smještaj-hraniteljstvo koji će se baviti samo poslovima hraniteljstva pretpostavka je uspješnog razvoja hraniteljstva
2. NACIONALNA DJEČJA TELEFONSKA LINIJA - Besplatna savjetodavna telefonska linija je na raspolaganju djeci 24 sata dnevno, sedam dana u nedjelji, tokom cijele godine.
3. SAVJETOVANJE- usluga namijenjena djeci i mladima nakon izlaska iz ustanove
4. DOMSKA ZAJEDNICA Usluga namijenjena djeci koja su na smještaju u ustanovu u cilju njihove pripreme za samostalan život.

Dječji dom „Mladost“, Bijela

Podaci o broju djece (na dan 31. decembar 2022.g.) koja borave u ustanovi po polu.

	OBA POLA UKUPNO		Muškog pola	Ženskog pola
UKUPNO, po polu			36	44
UKUPAN BROJ DJECE	80		80	

Djeca sa poremećajem u ponašanju

JU Centar „Ljubović“ je ustanova socijalne i dječje zaštite u kojoj se realizuje vaspitna mjera upućivanja u ustanovu nezavodskog tipa u trajanju od 6 mjeseci do 2 godine. U okviru djelatnosti Centra, izvršava se i mjera - pojačani nadzor organa starateljstva uz dnevni boravak u vaspitnoj ustanovi, kao i mjera privremenog smještaja, do okončanja pripremnog postupka po odluci nadležnog suda.

U skladu sa sadašnjim zakonskim odredbama, Centar obezbjeđuje prihvata, zaštitu, podršku, vaspitno-terapeutske tretman, obrazovanje, profesionalno osposobljavanje djece sa poremećajem u ponašanju, nastojeći, u skladu sa novim programskim šemama, da nadoknadi propušteno, koriguje pogrešno usvojeno ponašanje i razvije odgovornost, prosocijalne stavove, uvjerenja i ponašanja koja će omogućiti djeci sa poremećajem u ponašanju da se što prije reintegrišu i funkcionišu kao produktivni članovi društvene zajednice.

Korisnici su bili uključeni u proces nastave u redovnim školama. Dat je i prijedlog opštinskoj Komisiji za usmjeravanje djece u posebne obrazovne programe za petoro korisnika, a ovaj program se pokazao jako korisnim, jer se za svako dijete sačinjava individualni plan rada i praćenja u školi i time postiže bolji nadzor i kontrola vremena koje djeca provode u školama.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja planira da u toku 2023. godine uspostavi državno sklonište za djecu i mlade žrtve trgovine ljudima. U toku 2022. godine Vlada Crne Gore usvojila je Odluku o organizovanju Javne ustanove za smještaj djece i mladih sa problemima u ponašanju djece i mladih žrtava trgovine ljudima. U toku je rekonstrukcija objekta predviđenog za uslugu.

Centar "Ljubovic" na dan 31.decembar, 2022. godine
Djeca do 18 godina starosti, na dan 31. decembar 2022.

UKUPNO DJECA (0-18)	DJECA PO POLU	
	MUŠKOG POLA	ŽENSKOG POLA
18	11	7

Nasilje nad djecom

U toku 2022. godine u centrima za socijalni rad u Crnoj Gori je evidentirano 102 slučajeva nasilja nad djecom. U Centrima je za 2022. godinu nije prijavljen nijedan slučaj seksualnog nasilja nad djecom.

U decembru 2023.godine u prihvatilištu je bilo 5-oro djece, od čega su sve bili dječaci.

a) Statistički podaci

Nasilje nad djecom (prijave centrima za socijalni rad)

Djeca žrtve nasilja – po mjestu nasilja i po polu		UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	Sa smetnjama u razvoju
Nasilje/zlostavljanje	Porodično	102	do 5 godina: 3 5-9 godina: 14 10-14: 29 15-17: 15	do 5 godina: 2 5-9 godina: 7 10-14: 20 15-17: 12	
	Van porodice (sve vrste)	6	do 5 godina: 5-9 godina: 10-14: 15-17:	do 5 godina: 5-9 godina: 10-14: 15-17:	
	Van porodice - online nasilje	7	do 5 godina: 0 5-9 godina: 1 10-14: 1 15-17: 0	do 5 godina: 0 5-9 godina: 2 10-14: 0 15-17: 3	
	Van porodice - Vršnjačko nasilje	101	do 5 godina: 0 5-9 godina: 5 10-14: 49 15-17: 30	do 5 godina: 0 5-9 godina: 1 10-14: 10 15-17: 6	
Ukupno		216			

Djeca žrtve nasilja – po vrsti nasilja	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO
Fizičko	39	24	15
Seksualno	/	/	/
Emocionalno	44	27	16
Zanemarivanje	13		
Online nasilje	/	/	/
Vršnjačko nasilje	101	84	17
Dijete svjedok nasilja	168		
Ukupno	365	135	48

Nacionalna dječja telefonska linija

Ukupan broj poziva u 2022. godini: 445

- savjetodavnih 72;
- konstruktivno testirajućih 35;
- pozivi odraslih 25;
- testirajućih 262;
- pozivi tišine 10

Ministarstvo rada i socijalnog staranja u kontinuitetu radi na unapređenju politika, mjera i aktivnosti koje se odnose na zaštitu djece i mladih. U toku 2022.godine započeto je sa radom na izradi Strategije o deinstitutionalizaciji, a podršku pri izradi strategije pružaju eksperti angažovani uz pomoć Kancelarije UNICEF-a u Crnoj Gori. Ova strategija će unaprijediti oblast alternativne zaštite djece bez roditeljskog staranja, a izrađuje se po prvi put.

U 2022. godini usvojen je Zakon o privremenom izdržavanju djece, čiji nacrt je pripremio Ženski klub Skupštine Crne Gore. Ministarstvo rada i socijalnog staranja u novembru 2022.godine donijelo je Pravilnik o obrazcu zahtjeva za ostvarivanje prava na privremeno izdržavanje djece i vođenju evidencije ("Sl.list CG", broj 118/22).

Programom rada Vlade za 2023. godinu predviđeno je donošenje Zakona o psihološkoj djelatnosti. Ministarstvo rada i socijalnog staranja je tokom 2022. godine radilo na nacrtu Zakona o psihološkoj djelatnosti kojim će se uredi oblast pružanja psiholoških usluga. Usvajanjem ovog zakona korisnici će dobijati blagovremenu i adekvatnu stručnu podršku u oblasti zaštite mentalnog zdravlja, što će spriječiti uvećanje troškova za liječenje posljedica neadekvatnih tretmana.

Nasilje u porodici

U Crnoj Gori je u toku reforma socijalne i dječije zaštite koja je postupak odgovora na slučajeve nasilja u porodici i nasilja nad ženama uredila kroz postupak vođenja slučaja, čime se stvorila potreba da se donese novi Protokol o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Ministarstvo rada i socijalnog staranja je shodno preuzetim obavezama iz Akcionog plana za pregovaračkog poglavlja 23 sprovedo aktivnosti na uspostavljanju jedinstvene i besplatne SOS linije za žrtve nasilja u porodici, a u partnerstvu sa kancelarijom UNDP-a u Crnoj Gori i NVO SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja u porodici

iz Nikšića. Jedinstvena nacionalna, besplatna SOS linija za pomoć žrtvama nasilja u porodici počela je sa radom 09. septembra 2015. godine.

Vrste pruženih usluga na Nacionalnoj SOS liniji u 2022. godini

Vrsta usluge	Broj
Informisanje	1431
Povjerljivi razgovori	1316
Psihološko savjetovanje	182
Pravno savjetovanje	164
Posredovanja, urgente intervencije i upućivanja	115
Zahtjev za smještaj	43
Pratnja povjerljivog lica	38
Ukupno	3289

Preporuka je da su skloništa dostupna u svakom regionu države i da jedno porodično mjesto (1 odrasla osoba plus 1 do 2 mjesta za djecu) bude dostupno na svakih 10 000 stanovnika, uz napomenu da stvaran broj kreveta treba da se zasniva na realnim potrebama.

Prema pomenutim standardima, s obzirom na to da Crna Gora broji nešto više od 622 hiljade ljudi, potrebno je barem 62 kreveta u skloništim za žrtve rodno zasnovanog nasilja/nasilja nad ženama. Crna Gora trenutno ima tri skloništa za žrtve nasilja i jedan privremeni smještaj do 7 dana, sa ukupno 47 kreveta, što znači da trenutno nedostaje 15 kreveta, odnosno 24% smještajnog kapaciteta. S obzirom na date podatke, navodi se da Crna Gora nije dostigla standarde propisane Istanbulskom konvencijom po pitanju skloništa. Prema datim podacima, uspostavljanje makar jednog skloništa na jugu zemlje je prvi korak ka ostvarenju standarda Istanbulske konvencije, kako bi svaki region bio pokriven.

Kada je riječ o finansiranju, u skladu sa članom 8 Istanbulske konvencije država, odnosno Ministarstvo rada i socijalnog staranja je po prvi put izdvojilo direktno iz budžeta novac za stabilno finansiranje skloništa za žrtve porodičnog nasilja u iznosu od 200.000 eura, od čega je dodijeljeno 100.000 eura i to po 50.000 eura za NVO SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić i NVO Sigurna ženska kuća Podgorica. Pored navedenog skloništa se finansiraju i 250 eura po korisniku kada se smještaju posredstvom centara za socijalni rad, odnosno na osnovu rješenja centara za socijalni rad. Po rešenjima centara za socijalni rad izdvojeno je 71.284,64 eura u 2022. godini.

Statistički podaci

Baza za porodično nasilje, kao integralni dio kapitalnog projekta Socijalni karton - Integrisani informacioni sistem socijalnog staranja (IISSS), nesmetano funkcioniše od 23. maja 2019. godine, kada je puštena u operativni rad.

Od tada se prijave porodičnog nasilja od centara za socijalni rad (MFSS) i obavještenja od Uprava policije (MUP) razmjenjuju na unificiran i automatizovan način, sa propisanim setom podataka i informacija.

Na ovakav način je obezbijeđeno automatsko kreiranje datuma dokumenta i njihovog slanja od predstavnika oba resora, a rukovodioci u centrima za socijalni rad automatski dobijaju mejl notifikaciju o svakoj prijavi nasilja.

	PROCESUIRANI SLUČAJEVI 2022				
	DJECA u 2022 godini		PUNOLJETNI/E u 2022. godini		
Naziv ustanove	Broj žrtava - M	Broj žrtava - Ž	Broj žrtava - M	Broj žrtava - Ž	
<u>CSR Bar</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>35</u>	<u>62</u>	<u>108</u>
<u>CSR Berane</u>	<u>7</u>	<u>4</u>	<u>20</u>	<u>49</u>	<u>80</u>
<u>CSR Bijelo Polje</u>	<u>4</u>	<u>2</u>	<u>18</u>	<u>41</u>	<u>65</u>
<u>CSR Herceg Novi</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>24</u>	<u>63</u>	<u>100</u>
<u>CSR Kotor</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>8</u>	<u>24</u>	<u>35</u>
<u>CSR Mojkovac</u>	<u>2</u>	<u>0</u>	<u>17</u>	<u>21</u>	<u>40</u>
<u>CSR Nikšić</u>	<u>18</u>	<u>9</u>	<u>61</u>	<u>88</u>	<u>176</u>
<u>CSR Pljevlja</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>30</u>	<u>47</u>	<u>81</u>
<u>CSR Podgorica</u>	<u>17</u>	<u>7</u>	<u>83</u>	<u>141</u>	<u>248</u>
<u>PJ Andrijevisa</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>7</u>
<u>PJ Budva</u>	<u>3</u>	<u>1</u>	<u>12</u>	<u>32</u>	<u>48</u>
<u>PJ Golubovci</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>11</u>	<u>14</u>	<u>29</u>
<u>PJ Ulcinj</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>3</u>	<u>6</u>
<u>PJ Tivat</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>7</u>	<u>10</u>
<u>CSR Danilovgrad</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2</u>	<u>5</u>	<u>7</u>
<u>PJ Kolašin</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
<u>PJ Petnjica</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>3</u>
<u>PJ Tuzi</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>2</u>
<u>PJ Žabljak</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>2</u>
<u>CSR Plav</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>CSR Rožaje</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
	<u>70</u>	<u>43</u>	<u>332</u>	<u>609</u>	<u>1054</u>

Naziv ustanove	Prijave por. nasilja centrima za socijalni rad	Procesuirani	Neproceuirani
CSR Bar	6	0	6
CSR Berane	6	4	2
CSR Bijelo Polje	7	0	7
CSR Cetinje	1	0	1
CSR Herceg Novi	4	0	4
CSR Kotor	2	0	2
CSR Nikšić	22	7	15
CSR Plav	2	0	2
CSR Pljevlja	3	1	2
CSR Podgorica	47	1	46
PJ Budva	8	1	7
PJ Golubovci	8	0	8
PJ Kolašin	1	0	1
PJ Petnjica	2	0	2
PJ Plužine	2	0	2
PJ Tivat	2	0	2
PJ Ulcinj	1	1	0
PJ Žabljak	1	0	1
	125	15	110

Godina nasilja	prijave	Naziv ustanove	Broj događaja por. nasilja - procesuirani 2022
2022		CSR Bar	100
2022		CSR Berane	75
2022		CSR Bijelo Polje	51
2022		CSR Danilovgrad	6
2022		CSR Herceg Novi	86
2022		CSR Kotor	33
2022		CSR Mojkovac	29
2022		CSR Nikšić	150
2022		CSR Plav	1
2022		CSR Pljevlja	68
2022		CSR Podgorica	226
2022		CSR Rožaje	1
2022		PJ Andrijevica	7
2022		PJ Budva	41
2022		PJ Golubovci	23
2022		PJ Kolašin	4

2022	PJ Petnjica	3
2022	PJ Tivat	11
2022	PJ Tuzi	4
2022	PJ Ulcinj	4
2022	PJ Žabljak	2
		925

	Djeca - procesuirani 2022		Odrasli - procesuirani 2022	
Vrsta nasilja	M	Ž	M	Ž
Nasilje u porodicizanemarivanje	30	13	2	4
Nasilje u porodicizlostavljanje - ekonomsko	8	5	12	12
Nasilje u porodicizlostavljanje - emocionalno	31	18	246	463
Nasilje u porodicizlostavljanje - fizičko	27	17	127	261
Nasilje u porodicizlostavljanje - seksualno	0	0	0	1

Ko je prijavio porodično nasilje CSR	Broj prijava 2022
žrtva lično	34
roditelji	26
srodnici	3
NVO	4
anonimna prijava	5
CSR po službenoj dužnosti	52
drugo	1

Usluga SOS telefon za odrasla i stara lica koji su žrtve zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojih postoji opasnost da će postati žrtve

U skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti i međunarodno preuzetim obavezama uspostavljena je usluga SOS telefon za odrasla i stara lica koji su žrtve zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojih postoji opasnost da će postati žrtve. Pružalac usluge je NVO SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić. Usluga je dostupna na crnogorskom i albanskom jeziku. Uslugu je, putem javnog poziva za 2022. godinu, finansiralo je Ministarstvo finansija i socijalnog stranja.

Borba protiv trgovine ljudima

Shodno Pravilniku o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja u prihvatilištu – skloništu kojim je propisano da se usluga smještaja u prihvatilištu-skloništu obezbjeđuje djetetu koje je žrtva trgovine ljudima i odraslom i starom licu koje je žrtva trgovine

ljudima. Ukupan broj korisnika koje su u 2022. godini koristile uslugu smještaja u prihvatilištu – skloništu je 11.

MRSS finansira uslugu smještaja u prihvatilištu - skloništu na način što je putem javnog poziva u 2022. godini obezbijedilo 60.000,00 eura na godišnjem nivou, kao i 250,00 eura na mjesečnom nivou po korisniku. Po rešenjima centara za socijalni rad za usluge smještaja u prihvatilištu – skloništu za 2022. godinu za žrtve trgovine ljudima Ministarstvo rada i socijalnog staranja obezbijedilo je 19.031,37€.

Usluga dnevni boravak

Evidentirano je 316 korisnika usluge dnevnog boravka (djece i mladih sa smetnjama i teškoćama u razvoju) u 2022. godini.

Usluga smještaja u malu grupnu zajednicu

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je propisalo standarde za ovaj vid usluge kroz Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga za smještaj djece i mladih u ustanovu i malu grupnu zajednicu. Uslugu je koristilo osmoro djece.

Usluga smještaja

Usluga smještaja pruža se u javnim ustanovama socijalne i dječje zaštite. Usluga smještaja djece bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama pruža se u JU Dječji dom „Mladost“ u Bijeloj.

Usluga smještaja djece i mladih sa porobljima u ponašanju pruža se u JU Centar „Ljubović“ u Podgorici.

Usluga smještaja lica sa intelektualnim smetnjama i smetnjama autističnog spektra pruža se u JU Zavod „Komanski most“ u Podgorici u kojem je smješteno 119 korisnika.

Usluga smještaja odraslih lica sa invaliditetom i starih lica pruža se u: JU Domu starih „Grabovac“ u Risnu, broj korisnika u decembru 2022. bio je 179, JU Domu starih „Bijelo Polje“ u Bijelom Polju, broj korisnika 136 i JU Dom starih „Pljevlja“ u Pljevljima broj korisnika bio je 48.

JU Dom starih „Podgorica“ koji je osnovan dana 06. 10. 2020. godine kao Javna ustanova za smještaj odraslih lica sa invaliditetom i starih lica, zvanično je otvoren 14. decembra 2022. godine, kapaciteta za 274 korisnika.

U 2020. godini osnovan je JU Dom starih „Nikšić“ kao Javna ustanova za smještaj odraslih lica sa invaliditetom i starih lica, a zvanično otvaranje doma planirano je u martu 2023. godine.

Usluga pomoć u kući

Uslugu pomoć u kući odraslom i starom licu sa invaliditetom pružalo je osam (8) pružalaca usluga. Usluga pomoć u kući obezbjeđuje se djetetu sa smetnjama i teškoćama u razvoju i odraslom i starom licu sa invaliditetom.

Usluga SOS telefon za odrasla i stara lica koji su žrtve zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojih postoji opasnost da će postati žrtve

Usluga SOS telefon za djecu i mlade koji su žrtve zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojih postoji opasnost da će postati žrtve

Javne ustanove koje osim usluge smještaja pružaju i druge usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite

- JU Dječji dom „Mladost“ u Bijeloj osim usluge smještaja djece i mladih u ustanovu pruža i usluge: SOS telefon za djecu i mlade koji su žrtve zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojih postoji opasnost da će postati žrtve; smještaj u prihvatilištu-skloništu za djete koje je žrtva ili svjedok zlostavljanja, zanemarivanja, rodno zasnovanog nasilja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva; smještaj djece i mladih u malu grupnu zajednicu i dnevni boravak za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju.
- JU Dom starih „Grabovac“ Risan pored usluge smještaja odraslih i straih lica pruža i usluge: dnevni boravak za odrasla i stara lica sa invaliditetom; smještaj u prihvatilištu-skloništu odraslog i starog lica koje je beskućnik i pomoć u kući odraslim i starim licima sa invaliditetom i lica kojima je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.
- JU Dom starih Bijelo Polje osim usluge smještaja odraslih i straih lica pruža i uslugu dnevni boravak za odrasla i stara lica sa invaliditetom.
- JU Dom starih Pljevlja osim usluge smještaja odraslih i straih lica pruža i uslugu dnevni boravak za odrasla i stara lica sa invaliditetom.

Organizacija ustanova za socijalnu i dječju zaštitu

U Crnoj Gori organizovano je 13 centara za socijalni rad koji obavljaju djelatnost u svim opštinama:

- JU CSR za Glavni grad Podgorica i gradske opštine Golubovci i Tuzi,
- JU CSR za opštinu Danilovgrad,
- JU CSR za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik,
- JU CSR za opštine Pljevlja i Žabljak,
- JU CSR za opštine Bijelo Polje,
- JU CSR za opštine Mojkovac i Kolašin,
- JU CSR za opštine Berane, Andrijevica i Petnjica,
- JU CSR za opštinu Rožaje,
- JU CSR za opštinu Plav i Gusinje,
- JU CSR za opštine Bar i Ulcinj,
- JU CSR za opštine Kotor, Tivat i Budva,
- JU CSR za opštinu Herceg Novi,
- JU CSR za prijestonicu Cetinje,

Organizovano je 9 ustanova za smještaj korisnika:

- JU Dom starih „Grabovac“ u Risnu
- JU Dom starih „Bijelo Polje“
- JU Dom starih „Pljevlja“
- JU Dom starih „Podgorica“
- JU Dom starih „Nikšić“
- JU Dječji dom „Mladost“ u Bijeloj
- JU Zavod „Komanski most“ u Podgorici
- JU „Lovćen – Bečići“ u Cetinju
- JU Centar „Ljubović“ Podgorica

Subvencije za račune za električnu energiju

Pravo na subvenciju imali su korisnici prava na: materijalno obezbjeđenje; dodatka za njegu i pomoć; lične invalidnine; porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja; materijalnog obezbjeđenja boraca; nezaposleno lice kojem je utvrđen status invalida rada II i III kategorije u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju ukoliko prihod njegovog domaćinstva ne prelazi 158.70 eura; nezaposleno lice ometeno u razvoju koje je razvrstano u određenu kategoriju i stepen ometenosti u skladu sa posebnim zakonom, a završilo je obrazovanje u specijalnoj školi; nezaposleno lice ometeno u razvoju koje je razvrstano u određenu kategoriju i stepen ometenosti u skladu sa posebnim zakonom, a završilo je redovno obrazovanje i nezaposleno lice koje je završilo obrazovanje uz prilagođeno izvođenje obrazovnog programa i pružanje dodatne stručne pomoći ili posebnom obrazovnom odnosno vaspitnom programu u skladu sa posebnim zakonom.

Visina subvencije za period januar-decembar 2022. godine, po mjesecima

Mjesec	Iznos subvencije
JANUAR	272.786,41 €
FEBRUAR	254.836,52 €
MART	268.773,36 €
APRIL	257.538,20 €
MAJ	238.506,29 €
JUN	234.003,80 €
JUL	246.426,99 €
AVGUST	243.321,23 €
SEPTEMBAR	220.635,04 €
OKTOBAR	234.447,01 €
NOVEMBAR	253.604,04 €
DECEMBAR	275.134,28 €
UKUPNO:	3.000.013,170 €

STRATEŠKI DOKUMENTI

Zaštita lica sa invaliditetom

Ministarstvo rada i socijalnog staranja realizuje projekat "Reforma nacionalnog sistema utvrđivanja invaliditeta", koji ima za cilj uspostavljanje jedinstvenog vještačenja invaliditeta i jedinstvenih nacionalnih kriterijuma za utvrđivanje invaliditeta.

Od sistema utvrđivanja invaliditeta direktno zavisi korišćenje raznih prava za oko 50.000 građana i njihovih porodica. Ova lica će uspostavljanjem novog sistema pravednije i lakše ostvarivati prava, a istovremeno ovo je i način za obračun s mogućim zloupotrebama socijalnih i drugih davanja i usluga. Reformom treba da se zamijeni oko 30 postojećih komisija i uspostavi jedinstveno vještačenje invaliditeta kako bi se vještačilo po novoj, jedinstvenoj, nacionalnoj metodologiji za sve resore. Komisije sada rade na osnovu šest zakonskih i 27 podzakonskih akata sa velikim brojem izvršioca i spoljnjih saradnika.

U toku 2022. godine pripremljen je nacrt Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta i sprovedena javna rasprava.

Zaštita beskućnika

Na evidenciji JU Centra za socijalni rad za Glavni grad Podgorica, opštinu u okviru Glavini grad Golubovci i opštinu Tuzi, za ovu godinu nalazi se 12 beskućnika, a njihov broj varira u zavisnosti od godišnjeg doba, vremenskih uslova itd. U drugim opštinama nije evidentiran ni jedan slučaj tokom 2022.godine. Takođe, u licenciranim skloništima za beskućnike nije bilo smješteno ni jedno lice u toku 2022.godine.

Centri za socijalni rad i njihove područne jedinice su obezbijedile ovim licima razne vrste pomoći i podrške: materijalnu pomoć (materijalno obezbjeđenje, dodatak za njegu i pomoć, jednokratnu novčanu pomoć), smještaj, topli obrok narodne kuhinje, socijalni bon, psiho-socijalnu podršku, upućivanje u medicinsku ustanovu na liječenje, pomoć Crvenog krsta, itd.

RAD NA PROJEKTIMA

Projekat „Razvoj kapaciteta za pružanje usluga socijalne zaštite“

Projekat „Razvoj kapaciteta za pružanje usluga socijalne zaštite“ realizuje Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji sa kancelarijom UNDP u Crnoj Gori. Kroz projekat se podržava razvoj i pružanje kvalitetnih usluga socijalne zaštite kroz unapređenje kapaciteta nacionalnih i lokalnih vlasti za upravljanje socijalnim programima, čime se povećava potencijal za pružanje usluga koje su u skladu sa standardima u pogledu infrastrukturnih, tehničkih, funkcionalnih i ljudskih kapaciteta.

Projekat se implementira od decembra 2013 do decembra 2024. Tokom decembra 2022. godine kroz projekat je pružena podrška mreži dnevnih boravaka za odrasla i stara lica i odrasla i stara lica sa invaliditetom u 10 opština. Strategija deinstitutionalizacije za period od 2023 do 2027. godine i Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za period od 2023 do 2027. godine.

REGIONALNI STAMBENI PROGRAM

Kroz Regionalni stambeni program za Crnu Goru, predviđeno je obezbjeđenje sredstava za rješavanje stambenog pitanja za 6.063 lica (1.177 domaćinstava) koja spadaju u najranjivije kategorije (lica smještena u neformalnim kolektivnim centrima i ugrožena lica u privatnom smještaju, sa posebnim osvrtom na Kamp Konik). Regionalni stambeni projekat sprovodi se u više od 13 crnogorskih opština: Berane, Andrijevića, Podgorica, Ulcinj, Nikšić, Budva, Rožaje, Plav, Herceg Novi, Bar, Danilovgrad, Tivat i Pljevlja.

Kroz navedeni program predviđena je: gradnja 907 stambenih jedinica, gradnja 50 gotovih kuća, 62 smještajne jedinice u Domu starih, u Pljevljima, kupovina stanova u Opštini Herceg Novi sa mogućnošću proširenja projekta i na druge primorske opštine, rekonstrukcija postojećih Vojnih objekata – "Vojni kompleks Trebjesa" za potrebe izgradnje doma za stara i odrasla invalidna lica u opštini Nikšić.

Ukupna vrijednost projekta je 27.696 miliona eura, a kontribucija države 15%, tj. 4.154 miliona eura.

Do decembra 2022. godine realizovano je ukupno pet pod-projekata a u fazi implementacije se nalaze još 4 pod-projekta.

Status pod-projekata koji se realizuju:

MNE 6 "Rekonstrukcija postojećih Vojnih objekata – "Vojni kompleks Trebjesa" za potrebe izgradnje doma za stara i odrasla invalidna lica u Opštini Nikšić" - ukupna vrijednost projekta iznosi 5.178.743,7 €, od čega su donatorska sredstva 2.317.274,7 €.

MNE9 „Izgradnja 96 stanova na Vrelima Ribničkim" u Podgorici - ukupna vrijednost projekta iznosi 4,002,061,06 €, od čega su donatorska sredstva 3,229,964 €. Ugovor o Grantu sa CEB-om potpisan je 10. avgusta 2018.godine. Radovi na objektu završeni su u novembru 2022. godine. Sproveden postupak selekcije i odabira korisnika od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja.

MNE 7 "Kupovina stanova u Herceg Novom za 36 socijalno ugroženih porodica" - ukupna vrijednost iznosi 953.470,41 € od čega su sredstva granta 918.007,46 €, a kontribucija države je u iznosu od 147.297,56 €. Do kraja 2022. godine, 22 porodice su riješile stambeno pitanje u okviru ovoga projekta.

MNE 8 "Izgradnja 50 kuća širom Crne Gore za lica koja posjeduju zemljište i dozvole za gradnju" - ukupna vrijednost donatorskih sredstava iznosi 1.254.000 €, a kontribucija države 120.000,00 €. Postupak selekcije i odabira korisnika Ministarstvo rada i socijalnog staranja je sprovedo uz podršku UNHCR-a i OSCE-a. U toku je izgradnja 31 objekta za individualno stanovanje u okviru prve faze.

Zakonodavna aktivnost

Zakoni

- Zakon o privremenom izdržavanju djece („Sl.list CG“, broj 80/22) donijet na predlog grupe poslanika, sa početkom primjene od 1.11.2022.
- **Pravilnici**
- U skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti u 2022. godini donijeti su:
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uslovima, programu i načinu polaganja stručnog ispita u socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list CG", broj 59/22);
- Pravilnik o standardima za akreditaciju programa obuke, odnosno programa pružanja usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite, načinu sprovođenja postupka akreditacije programa, sadržini i obliku sertifikata ("Službeni list CG", broj 147/22);
- Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje, suspenziju i oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite ("Službeni list CG", broj 59/22).
- Pravilnik o obrazcu zahtjeva za ostvarivanje prava na privremeno izdržavanje djece i vođenju evidencije ("Sl.list CG"; broj 118/2022)

U skladu sa Programom rada Ministarstva finansija i socijalnog staranja donijete su:

- ODLUKA O USKLAĐIVANJU VISINE OSNOVA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA MATERIJALNO OBEZBJEĐENJE I VISINE MATERIJALNIH DAVANJA IZ SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE ("Službeni list Crne Gore", br. 14/22)
- ODLUKA O USKLAĐIVANJU VISINE OSNOVA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA MATERIJALNO OBEZBJEĐENJE I VISINE MATERIJALNIH DAVANJA IZ SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE ("Službeni list Crne Gore", br. 90/22)
- ODLUKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O USKLAĐIVANJU VISINE OSNOVA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA MATERIJALNO OBEZBJEĐENJE I VISINE MATERIJALNIH DAVANJA IZ SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE ("Službeni list Crne Gore", br. 108/22)

Upravni postupak

Broj podnijetih žalbi u 2022.godini po pojedinim vrstama materijalnih davanja, obzirom da za pojedina materijalna davanja koja nisu u informacionom sistemu zbog sajber napada nije bilo moguće obezbijediti statističke podatke. Ukazujemo da je u izvještajnom periodu u prethodnoj 2022.godini broj podnijetih žalbi bio 1.488.

Naziv davanja	2022
	Broj žalbi
Dodatak za djecu	21
Dodatak za njegu i pomoć	645
Jednokratne isplate	4
Lična invalidnina	175
Materijalno obezbjeđenje	45
Naknada po osnovu rođenja djeteta	1
Obeštećenje NŽ	57
Povlastice na putovanje lica sa invaliditetom	9
UKUPNO:	957

Organizovano je šest prvostepenih socijalno – ljekarskih komisija koje su na 70 sjednica donijele 11.771 nalaza, ocjena i mišljenja za pravo na: dodatak za njegu i pomoć drugog lica, ličnu invalidninu i za ocjenu radne sposobnosti u cilju utvrđivanja prava na materijalno obezbjeđenje.

Drugostepena socijalno – ljekarska komisija donijela je 879 nalaza, ocjena i mišljenja za pravo na: njegu i pomoć drugog lica, ličnu invalidninu i za ocjenu radne sposobnosti u cilju utvrđivanja prava na materijalno obezbjeđenje porodice.

Licenca za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite

U 2022. godini Ministarstvo je izdalo 25 licenci za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite. Ukupan broj do sada izdatih licenci je 104.

Stručni ispit u sistemu socijalne i dječje zaštite

U 2022. godini Izdato je 75 uvjerenja stručnim radnicima o položenom stručnom ispitu u socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Zavod za socijalnu i dječju zaštitu je u toku 2022. godine izdao 92 licence za rad stručnim radnicima u oblasti socijalne i dječje zaštite.

U 2022. godini, akreditovano je 24 nova programa obuke namijenjenih stručnim radnicima, stručnim saradnicima i saradnicima za obavljanje poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti

Ocjena stanja:

1.U odnosu na prethodni izvještajni period iz 2021.godine u 2022. godini podaci o trendu kretanja pojedinih prava: došlo je do smanjenja broja korisnika naknade u skladu sa Zakonom o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore, sa 1729 na 201 zbog prelaska na naknadu po osnovu obeštećenja bivših korisnika naknade po osnovu rođenja troje ili više djece, povećanja broja korisnika prava na dodatak za njegu i pomoć sa 19.379 na 22.896, lične invalidnine sa 2.997 korisnika na 3.251, smanjenje porodica

korisnika materijalnog obezbjeđenja sa 7.586 porodica na 6.296 što je nastavak trenda smanjenja iz predhodnog perioda, kao i drugih prava kojima je MO osnov za ostvarivanje prava.

2. Isplata sredstava za oblast socijalne i dječije zaštite vršena je redovno i za ove namjene iz Budžeta Crne Gore u 2022. godini izdvojeno je **131.418.407,03 €** (bez jednokratnih novčanih pomoći).

3. Povećani su kapaciteti smještaja starijih lica ali i dalje nedostaju kapaciteti za smještaj različitih kategorija građana (djeca sa smetnjama u razvoju, lica s invaliditetom i stara lica). Aktivnosti na osnivanju dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i dnevnih boravaka za stara lica nastavljaju se u kontinuitetu.

4. U kontinuitetu se sprovodi licenciranje pružaoca usluga socijalne i dječije zaštite.

Mjere:

1. Donošenje nove Strategije razvoja sistema socijalne i dječije zaštite za period od 2023. do 2027. godine sa Akcionim planom za 2023. godinu;

2. Donošenje novog Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti;

3. Predloga Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o kriterijumima i mjerilima za učešće korisnika, roditelja odnosno srodnika u plaćanju troškova usluga podrške za život u zajednici, savjetodavno-terapijskih i socijalno-edukativnih usluga i usluga smještaja.

4. Predloga Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o visini sredstava za razvoj, odnosno finansiranje usluga socijalne i dječije zaštite i kriterijumima za njihovu raspodjelu.

5. Analiza propisa u oblasti socijalne i dječije zaštite u cilju unaprjeđenja pojedinih zakonskih rješenja.

6. Nastavak aktivnosti na razvoju usluga socijalne i dječije zaštite.

7. Poboljšanje uslova i kvaliteta rada u ustanovama socijalne i dječije zaštite.

8. Nastavak licenciranja pružaoca usluga socijalne i dječije zaštite.

9. Nastavak edukacija stručnih radnika u oblasti socijalne i dječije zaštite u nadležnosti Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu.

7. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA INFORMATIKU I ANALITIČKO-STATISTIČKE POSLOVE

Realizovane aktivnosti u 2022-oj godini su, pored ostalih redovnih, bile vezane za: implementaciju Zakona o obeštećenju naknade bivšim korisnicima naknada sa troje i više djece - ONŽ, za implementaciju Zakonskog rešenja za dodatak za djecu do 18 godina – DD18, puštanje na produkciju postupka za Smještaj u Ustanove Socijalne i dječije zaštite, paketna obrada rešenja za postupak Dodatak za djecu do 6 godina, saniranje posledica hakerskog napada na mrežu državnih organa, novi projekat eSocijala koji se ostvaruje u sadnji sa UNDP. Zakonskim izmjenama je znatno povećan broj korisnika koji se nalaze u Informacionom sistemu socijalnog staranja - ISSS.

✓ Izrada kompleksnog softverskog rešenja za pravovremenu implementaciju Zakona o obeštećenju naknade bivšim korisnicima naknada sa troje i više djece – ONŽ. Na tom postupku se radilo od februara 2022. godine do juna 2022. godine i podrazumijevala se: izrada softverskog rešenja, intezivna saradnja sa FOND PIO, Zavodom za zapošljavanje, Ministarstvom Poljoprivrede, odrađena je obuka zaposlenih u CSR, na mjesečnom nivou je to isplata za oko 16.000 korisnika i 4.000.000,00€.

✓ Izrada softverskog rešenja zbog izmjene Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Na tom postupku se radilo od marta 2022. godine do decembra 2022. godine, uvođenje postupka Dječjeg dodatka za svu djecu uzrasta do 18 godina; kroz ISSS uveden postupak DD18 u saradnji sa UNDP, SnT-ijem. Takođe je bila obezbijeđena saradnja i podrška sa institucijama i firmama od kojih MFSS preuzima dio podataka o korisnicima preko Interoperabilnosti i koje rade na održavanju sistema (MUP, Ministarstvo javne uprave,

SnT, 2BI, Orion telekom i drugim institucijama) da bi unos podataka u ISSS protekao bez problema. Na mjesečnom nivou je to isplata za oko 65.000 porodica sa oko 115.000 djece, oko 3.500.000,00€

✓ Implementacija i puštanje na produkciju i obračun postupka Smještaja u Ustanove socijalne i dječije zaštite (DS Risan, DS Bijelo Polje, DS Pljevlja, Komanski most, Mladost Bijela, Centar Ljubović), za oko 600 korisnika, iznos oko 100.000,00€.

✓ Zbog izmjene Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti – uvođenje dodatka za svu djecu do 18 godina bilo je potrebno odraditi revizije svih rešenja za dodatak za djecu do 6 godina koja su se već nalazila u ISSS

✓ Hakerski napadi na IT infrastrukturu državnih organa, koji su i dalje aktuelni, nijesu ugrozili sam ISSS ni podatke. Određeni period vremena nismo imali pristup ISSS u centrima za socijalni rad i Ustanovama, takođe i duži period u Ministarstvu. Pored sekundarnog backup je odrađen i offline backup. Od avgusta 2022. godine do danas: koordinacija sa CSR, analiza računara u CSR, iz preventivnih razloga po preporuci MJU- ISSS i računari u centrima su 3 sedmice bili isključeni sa mreže; skeniranje, reinstalacija, učlanjivanje u domen računara u Ministarstvu, rad na osposobljavanju računara i mailova za Ministarstvo i centre za socijalni rad.

✓ Mjera Vlade za uvođenje pomoći za novorođenu djecu 500€/1.000€ (april, maj, jun 2022. godine) čija je implementacija odložena.

✓ Rad na produženju projekta Socijalni karton, potpisan sporazum sa UNDP za novi projekat eSocijala

✓ Administracija informacionog sistema ISSS – „Socijalni karton“.

✓ sastanci sa UNDP, S&T i 2BI u cilju ubrzanja rada aplikacije i stabilnosti sistema, optimizacije odziva sistema, problemima u funkcionisanju web servisa, problema sa Alfresco servisom...

Administracija sistema se odvija u dva pravca: softversko-aplikativni i mrežno-hardverski.

Softversko-aplikativna administracija je bazirana na konstantnoj komunikaciji i koordinaciji aktivnosti na relaciji između centara za socijalni rad i ustanova socijalne i dječije zaštite, sa jedne strane i telekomunikacionim provajderom i softverskom kompanijom koja je izradila sistem, sa druge strane.

Obračun materijalnih davanja za 23 prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite, unos i obračun davanja iz Boračke i invalidske zaštite, obračun i automatizovano fakturisanje postupka za Troškovi ishrane u JU predškolskim ustanovama (vrtićima).

Kroz ISSS se 2 puta godišnje vrši usklađivanje visine osnova za ostvarivanje prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite, kao i Boračko invalidske zaštite.

Tokom 2022. godine je održan niz sastanaka sa UNDP, S&T i 2BI u cilju ubrzanja rada aplikacije i stabilnosti sistema, optimizacije odziva sistema, problemima u funkcionisanju web servisa, problema sa Alfresco servisom...

Obuke na temu reformi u oblasti socijalne i dječije zaštite / Ciljevi i pravci reformi u socijalnom sektoru, analiza i predstavljanje opcija za dalje jačanje sistema socijalne i dječije zaštite u Crnoj Gori kao i unapređenje administrativnih i stručnih kapaciteta sistema socijalne i dječije zaštite/Predavači: konsultanti angažovani od strane UNDP-ija i UNICEF-a ;

Podrška Centrima za socijalni rad i Ustanovama socijalne i dječije zaštite se odvija preko Help desk tikiing alata (koji se sastoji od 4 dijela: hardverka podrška, upravljanje korisničkim nalogima i ulogama, prijava problema za materijalna davanja, prijava problema za Ustanove i usluge), kojim se upravlja problemima od njihovog nastajanja do potpunog otklanjanja uz evidenciju svih preduzetih koraka u tom smislu. **Za 2022. godinu je bilo: 526 tiketa, i za njih vezano više hiljada mailova.**

Aktivnosti kod Mrežno-hardverske administracije ogleda se kroz dva segmenta:

1. administraciju sistema u zgradi Ministarstva u saradnji sa MJU i
2. održavanje ISSS na udaljenim lokacijama na teritorije cijele Crne Gore.

Takođe, ove godine je, usled cyber napada obim posla bio povećan. Treba napomenuti da brzom reakcijom i dobrom organizacijom – ni jedan podatak vezan za socijalni karton nije izgubljen.

Dom starih Podgorica je počeo sa radom tako da treba napomenuti i dio posla koji je bio potreban da se počne sa radom. Tu izdvajamo dodjelu i implementaciju linka koji se koristi za swis, postavljanje i stavljanje u rad sve potrebne tehničke opreme obezbijedjene kroz projekat UNDP, kreiranje mail naloga, korisničkih naloga za ISSS i ostale aktivnosti.

Dom starih Nikšić - dio posla koji je bio potreban da se počne sa radom. Tu izdvajamo dodjelu i implementaciju linka koji se koristi za ISSS, postavljanje i stavljanje u rad sve potrebne tehničke opreme

Otvaranje novih kancelarija CSR Podgorica – puštanje MPLS linka ka lokaciji, tehničko opremanje....

Od aktivnosti u toku godine treba još izdvojiti:

- U postupku ostvarivanja prava na Subvencije za električnu energiju, u izvještajnom periodu, dostavljali smo Elektroprivredi Crne Gore svakog mjeseca izvještaj o potrošačima koji su ostvarili pravo na subvenciju preko centara za socijalni rad, po osnovu boračko - invalidske zaštite i preko Zavoda za zapošljavanje. Konačne spiskove, nakon povratne informacije iz Elektroprivrede CG, Direktor za informatiku i analitičko-statističke poslove dostavljalo je svim centrima za socijalni rad, uz instrukciju da se urade potrebne izmjene pojedinačnih rješenja. Kontinuirano se pružala podrška zaposlenima u radu sa subvencijama električne energije i odgovaralo se na zahtjeve za pristup informacijama.
- Kontinuirano se radilo na praćenju operativnog rada u ISSS u dijelu vođenja slučaja u centrima za socijalni rad (usluge socijalne i dječje zaštite) i JU socijalne i dječje zaštite (JU dom starih „Grabovac“, JU dom starih „Bijelo Polje“, JU dom starih „Pljevlja“, JU Zavod „Komanski most“, JU Dječiji dom „Mladost“, JU Centar „Ljubović“). Pružala se kontinuirana stručna i tehnička podrška stručnim radnicima u ISSS.
- Implementirane su dorade i izmjene u ISSS – u dijelu Baze za porodično nasilje, vođenja slučaja, hraniteljstva, porodičnog smještaja, postupka smještaja u ustanove, i drugih postupaka (slanje instrukcija SnT na koji način da se postave izmjene, testiranje izmjena, slanje instrukcija centrima za socijalni rad).
- Priprema za implementaciju ISSS u Domu starih „Podgorica“;
- Administriranje Baze za porodično nasilje, kao i e-registara (starateljstva, hraniteljstva);
- Rad na otklanjanju tehničkih problema u radu u ISSS za usluge socijalne i dječje zaštite – telefonom, mejlom, putem Help desk-a VS i Help desk-a za ustanove;
- Unapređenje analitičko-statističkog izvještavanja (BI - Business Intelligence) i pripremanje informacija i kreiranje izvještaja i statistika koji se odnose na usluge socijalne i dječje zaštite. Dostavljanje izvještaja na zahtjev UNICEF-a, UNDP-a, NVO, Ministarstva, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, i drugih.
- Kontinuirana saradnja sa SnT, UNDP, EPCG, centrima za socijalni rad, javnim ustanovama za smještaj, itd.
- Ucesce na TransMonEE sastanku u Ankari, 1-2. novembar 2022. godine, u odragnizaciji UNICEF-a . Održala usmenu prezentaciju „Data on Children in alternative Care“ („Podaci o djeci na alternativnom smještaju u Crnoj Gori“).

Subvencije na račune za električnu energiju za 2022. godinu

Tabela korisnika prava na subvencije za elektricnu energiju, po obačunu, sa iznosima subvencija 2022. godina – Sumarno Uredba + Uputstvo:

Mjesec	Broj potrošača	Iznos subvencije
JANUAR	20 711	281.127,04 €
FEBRUAR	20 820	262.576,84 €
MART	20 907	276.968,44 €
APRIL	21 183	264.633,34 €
MAJ	21 177	244.934,54 €
JUN	21 061	240.296,78 €
JUL	20 917	253.009,55 €
AVGUST	20 917	249.747,68 €
SEPTEMBAR	20 503	226.649,72 €
OKTOBAR	20 659	240.191,40 €
NOVEMBAR	21 102	259.782,74 €
DECEMBAR	21 455	281.964,19 €
UKUPNO:		

Mjesec	Broj potrošača	Iznos subvencije
JANUAR	20 714	281.281,89 €
FEBRUAR	20 821	262.912,51 €
MART	20 908	277.243,86 €
APRIL	21 185	264.877,08 €
MAJ	21 186	245.054,99 €
JUN	21 061	240.464,42 €
JUL	20 921	253.243,26 €
AVGUST	20 918	249.966,45 €
SEPTEMBAR	20 504	227.066,60 €
OKTOBAR	20 661	240.684,69 €
NOVEMBAR	21 102	260.185,25 €
DECEMBAR	21 459	282.279,17 €
UKUPNO:		3.085.260,17 €

Tabela sa reklamacijama – sumarno Uredba + Uputstvo:

Tabela korisnika prava na subvencije za elektricnu energiju sa iznosima subvencija 2022. godina – samo – MINISTARSTVO FINANSIJA I SOCIJALNOG STARANJA (samo po Uputstvu):

Mjesec	Broj potrošača po obračunu	Broj potrošača po rekl.	Iznos subvencije - isplata
JANUAR	20 327	20 330	272.786,41 €
FEBRUAR	20 437	20 439	254.836,52 €
MART	20 523	20 524	268.773,36 €
APRIL	20 816	20 818	257.538,20 €
MAJ	20 814	20 832	238.506,29 €
JUN	20 707	20 707	234.003,80 €
JUL	20 569	20 573	246.426,99 €
AVGUST	20 571	20 572	243.321,23 €
SEPTEMBAR	20 157	20 159	220.635,04 €
OKTOBAR	20 323	20 325	234.447,01 €
NOVEMBAR	20 768	20 768	253.604,04 €
DECEMBAR	21 125	21 129	275.134,28 €
UKUPNO:			3.000.013,170 €

Ono što bi posebno trebalo naglasiti za rad ove Direkcije u 2022.godini jeste da je ona kao i kompletni Direktorat za informatiku i analitičko-statističke poslove, bila posebno pogođena sajber napadom. U pomenutim okolnostima, izuzeti su svi statistički podaci, analize, dokumenti i zabeleške u vidu emailova koji su podsjetnik na mnogobrojne obuke i radionice koje smo pohađali pri implementaciji ISSS, naročito one koje su vezane za BI-izvještavanje.

Uprkos svemu, moramo se pohvaliti činjenicom da ni jedna isplata materijalnih davanja i usluga iz oblasti socijalne ,dječje, boračke i invalidske zaštite nije kasnila i da se u potpunosti pratila dinamika isplata, uprkos tome što nismo imali pristup ISSS, već smo bili prinuđeni da posećujemo centar za socijalni rad i koristimo njihovu konekciju sa ISSS.

Redovne aktivnosti ove Direkcije odvijaju se u saradnji sa centrima za socijalni rad i opštinskim sekretarijatima nadležnim za boračku i invalidsku zaštitu.

U toku 2022 godine obrađeno je **331** rješenje iz oblasti socijalne i dječje zaštite kojima je obuhvaćeno 13 centara sa pripadajućim područnim jedinicama , 9 ustanova socijalne i dječje zaštite i svi dnevni centri na teritoriji države.

Obrada materijalnog davanja iz oblasti boračke i invalidske zaštite vrše se posredstvom ISSS . Tokom 2022 godine unešeno je **511 promjena** koje se odnose na odjavu korisnika, promjenu adresa, iznosa po novim rješenjima i dr. Ukupan finansijski iznos potrebnih novčanih sredstava za isplatu svih prava iz oblasti socijalne, dječje i boračke i invalidske zaštite koji se sublimira u direkciji za analitičko-statističke poslove u 2022 godini iz redovnih budžetskih sredstava iznosio je: **136.265.734,87 € (bez jednokratnih novčanih pomoći), od čega za materijalna davanja i usluge iz oblasti socijalne i dječje zaštite: 131.418.407,03 i za prava iz oblasti boračke i invalidske zaštite:4.847.327,84€.**

Na rad Direkcije posebno su se odrazile izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti u dijelu:

Od aprila 2022.godine počela je primjena Zakona o obeštećenju bivših korisnika naknade po osnovu rođenja troje ili više djece. Primjena ovog Zakona reflektovala se ne samo u dijelu obračuna već i u dijelu izvještavanja. Pod pokroviteljstvom UNDP-a, organizovane su radionice i obuke o unosu i obračunu ali i izvještavanju po ovom osnovu. Napravljena je analiza postojećeg modula izvještavanja u BI-u , saiku i Ad-hok izvještavanju da bi se moglo utvrditi da li postoji potreba za doradama zbog implementacije isplata obeštećenja bivših korisnika naknade po osnovu rođenja troje ili više djece.

Od implementacije ovog prava, obračunski period april-novembar, u 2022.godini ukupno je isplaćeno:30.865.724,86€ za 15.891 korisnicu, koliko ih je bilo u obračunskom periodu novembar 2022 (poslednji isplaćeni mjesec u budžetskoj 2022godini).

U 2022.godini, takođe je dat Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti kojim se propisuje pravo na dodatak za djecu do 18.godina života.Predloženim zakonom planiran je iznos od 30,00€ po svakom djetetu.U cilju preispitivanja fiskalnog uticaja primjene ovog Predloga zakona, Direkcija za analitičko-statističke poslove uradila je analizu fiskalnog uticaja na budžet. Implementacijom dodatka za djecu 0-18 godina, nastavljena je isplata i posredstvom poslovnih banaka što je omogućeno za više od 11.200 korisnika ovoga prava.

Ukupno je po osnovu dodataka za djecu 0-18 (koji je od januara do oktobra važio za djecu starosti 0-6 godina života) u budžetskoj 2022.godini isplaćeno 18.166.991,99€ za 112.088 djece koliko ih je bilo u novembru 2022(poslednji isplaćeni mjesec u budžetskoj 2022.godini).Sa već postojećim kategorijama korisnika dodatka za djecu u 2022.godini ukupno je isplaćeno:25.806.382,41€ za 124.431 djetu koliko ih je isplaćeno u obračunskom periodu za mjesec novembar 2022, a koji je poslednji isplaćeni mjesec u toj godini.

Krajem budžetske godine javlja se i Predlog izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti u dijelu povećanja iznosa naknada po osnovu prava iz dječje zaštite: pravo na naknadu za novorođeno dijete sa 109,07 na 900,00€ i za korisnike materijalnog obezbjeđenja sa 130,88 na 1.000,00€.Naša Direkcija je takođe bila u obavezi da odradi procjenu fiskalnog uticaja na budžet 2023.godine.

Poseban osvrt napravili bi u dijelu koji se tiče **Programa ekonomskih mjera** kojim je Vlada Crne Gore zadužila naš Direktorat da izvrši imlementaciju nove forme upravnog izvještavanja kroz ISSS, da bi se na taj način znatno olakšalo izvještavanje o Upravnom postupanju kako prvostepenog tako i drugostepenog postupka.

-Saradnja sa UNDP-om je bila kontinuirana i bazirala se na redovnom dostavljanju podataka iz oblasti socijalne i dječje zaštite kao i u razvojnom dijelu aktivnosti vezanih za unapređenje BI, testiranja i dopuna baza podataka.

-Evropska unija je u saradnji sa Savjetom Evrope imala projekat **“Unapređenje procesnih garancija u pravnom sistemu Crne Gore“**, radi sprovođenja analize primjene Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u

cilju unapređenja zakonskog okvira za pružanje pravne pomoći najugroženijim kategorijama. Kako je naše Ministarstvo prepoznato kao resor koji se upravo bavi zaštitom ranjivih kategorija stanovništva, naša Direkcija je bila u obavezi da pripremi podatke o broju podnijetih zahtjeva za ostvarivanje svih materijalnih davanja i usluga, broju žalbi, po statusima i drugo.

UNICEF je u sklopu svojih redovnih aktivnosti radio **“Godišnje izvještavanje”**. Obratio se zahtjevom za podacima koji su se odnosili na sva davanja iz oblasti socijalne i dječje zaštite za 2021. godinu i 2022. godinu.

-Konsultant UNICEFA koji je uključen u **EKI program** takođe je sarađivo sa nama. Predmet interesovanja **EKI programa** su bila sva izdvajanja koja se iz našeg budžeta odnose na djecu uzrasta 0-6 godina. Kako se obračun i isplata vrše po svim strosnim grupama korisnika ovo je iziskivalo dodatni napor. Odrađena je sveobuhvatna analiza gotovo svih materijalnih davanja i usluga gdje je bilo potrebno izdvojiti uzrast korisnika od 0-6 godina starosti po broju korisnika i finasijskom iznosu sredstava koja se za njih izdvajaju.

-Za potrebe UNICEFA, dostavljen je set podataka o djeci smještenoj u ustanovama van CG i djeci koja su na rezidencijalnom smještaju u resursnim centrima, a za izvještajnu godinu 2021 i posebno za 2022. godinu.

-UNICEF se bavi izradom nove strategije za djecu i mlade, u tu svrhu dostavljen je set podataka o šticienicima van Crne Gore po polnoj strukturi, starosti, invaliditetu. Takođe je bilo potrebno dostaviti broj korisnika o djeci na rezidencijalnom smještaju u resursnim centrima. Set podataka pratili su i finasijski podaci, razvrstani po strukturi prihoda/rashoda za 2021. godinu.

Jedan od najvećih eksternih korisnika naših podataka je svakako Uprava za statistiku Crne Gore – MONSTAT:

Shodno **Godišnjem planu zvanične statistike za 2022. godinu**, Uprava za statistiku – MONSTAT, pribavljala je podatke o korisnicima materijalnih davanja, socijalne i dječje zaštite, kao i korisnicima usluga smještaja u ustanovama dječje i socijalne zaštite. Kao i svake godine obezbjedili smo podatke u vidu prosječnog broja korisnika i ukupno isplaćenih sredstava po opštinama i ukupno.

Jedan od najkompleksnijih izvještaja koji se dostavlja MONSTATU, svakako je **Upitnik ESSPROS**. Shodno Godišnjem Planu i Programu zvanične statistike u kome je naš resor jedna od izvještajnih jedinica za dostavom podataka koji se odnose na Statistiku socijalne zaštite – ESSPROS, u obavezi smo da damo veoma detaljne podatke o materijalnim davanjima i uslugama po osnovu tri programa: Socijalna zaštita, dječja zaštita i usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite, kao i posebni program: Boračka i invalidska zaštita.

8. IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE, EU FONDOVE I MEĐUNARODNU SARADNJU

Direkcija za Evropske integracije

Ministarstvo rada i socijalnog staranja koordinira radom dva pregovaračka poglavlja: poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika i poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje.

Direkcija za Evropske integracije na dnevnoj osnovi obavlja niz aktivnosti koje su potrebne za nesmetano odvijanje procesa evropskih integracija iz nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja, kao i koordinaciju aktivnosti između relevantnih institucija u okviru Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku.

Direkcija za EI je izvršila potrebne administrativne i organizacione pripreme za učestvovanje predstavnika MRSS na **XI sastanku Odbora za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i Evropske unije (EU)**, koji je održan u formi video konferencije 26. januara 2022. Ovaj sastanak se održava u kontekstu

kontinuiranog i redovnog dijaloga sa Evropskom unijom. U okviru Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku je detaljno razmatrano stanje i napredak ostvaren u usklađivanju s pravnom tekovinom EU, kao i operativni zaključci, koji se odnose na napredak koji je Crna Gora ostvarila na planu institucionalnih, zakonodavnih, političkih i ekonomskih reformi, uz projekciju planiranih aktivnosti.

U I kvartalu 2022. izvršena je priprema i objedinjavanje Prvog priloga za Izvještaj EK o Crnoj Gori (mart 2022), a u II kvartalu Drugog priloga za Izvještaj EK o Crnoj Gori (jun 2022.)

Tokom II i III kvartala, Direkcija za EI i međunarodnu saradnju obavljala je opsežne pripreme za održavanje **XII sastanka Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku**. Informacije potrebne za pripremu priloga za pododbor su obavljane tokom III kvartala, a prilog je poslati Evropskoj komisiji iz dva dijela, u julu i septembru 2022. godine. Na sastanku Pododbora između Crne Gore i Evropske unije, koji je održan u hibridnom formatu 5. oktobra 2022, bilo je riječi o oblastima koje obuhvataju poglavlja 2 – Sloboda kretanja radnika, 10 – Informatičko društvo i mediji, 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, 25 – Nauka i istraživanje i 26 – Obrazovanje i kultura, od prethodnog sastanka koji je održan oktobra 2021.

U IV kvartalu 2022. godine, rađeno je na izradi novog **Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2023-2024 (PPCG)**. Ovaj sveobuhvatni dokument pruža detaljan pregled obaveza i dinamike njihove realizacije i predstavlja mehanizam za praćenje sprovođenja reformi, posebno u dijelu usklađivanja domaćih propisa sa pravnom tekovinom EU, kao i planiranja administrativnih kapaciteta neophodnih za efikasno i kvalitetno ispunjavanje zadataka iz domena evropskih integracija. Prilikom izrade dokumenta vodilo se računa o kompatibilnosti sa Programom rada Vlade, preporukama EK iz posljednjeg Izvještaja za Crnu Goru, kao i obavezama koje vode ispunjavanju završnih mjerila za pregovaračka poglavlja.

Dvogodišnjim Nacrtom programa pristupanja Crne Gore u okviru poglavlja 2– Sloboda kretanja radnika, planirano je 6 obaveza, od kojih 2 u u stratezijskom okviru, a 4 u zakonodavnom dijelu. Kada je riječ o poglavlju 19-Socijalna politika i zapošljavanje, predviđeno je 14 obaveza, od kojih 8 u stratezijskom okviru, a 6 u dijelu zakonodavnog okvira

Crnoj Gori je na raspolaganju novi Program – SOCIEUX+EU koji predstavlja instrument tehničke podrške koju je uspostavila i ko-finasira EU za sektore socijalne zaštite, rada i zapošljavanja. U cilju detaljnijeg predstavljanja Programa i raspoložive podrške realizovana je SOCIEUX+EU misija u novembru 2022. godine u Podgorici. Od šest podnijetih prijava, do sada je odobrena jedna, dok su ostale u fazi razmatranja.

Direkcija za programiranje i implementaciju EU fondova

Tokom 2022. godine, kada je u pitanju upravljanje, sprovođenje i praćenje programa i projekata koji se finansiraju iz sredstava Evropske unije, prvenstveno Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA II), iz oblasti zapošljavanja i socijalne politike sprovedene su sledeće aktivnosti:

U skladu sa planiranim aktivnostima iz 2021. godine nastavljene su aktivnosti u okviru Programa EU i Crne Gore za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu 2025-2017 (SOPEES) vezane za realizaciju ugovora, odnosno projekata, kao i redovno praćenje aktivnosti potpisanih ugovora. To se posebno odnosilo na oblast unapređenja tržišta rada i povećanje zapošljivosti, tj. aktivnosti aktivne mjere tržišta rada, unapređenje socijalne inkluzije i sistema socijalne i dječje zaštite i akcija za tehničku podršku za operativnu strukturu i korisničke institucije cjelokupnog Programa. U nadležnosti ministarstva bilo je 12 ugovora u iznosu od 12,4 miliona € ili (oko 69% ukupne vrijednosti Programa).

Nastavljena je izrada **projektne dokumentacije (projektne zadaci, uputstva za aplikante, tehničke specifikacije itd.)** za započinjanje postupka javnog nadmetanja u okviru Akcionog programa za Crnu Goru za 2020. godinu „**Podrška pametnom i inkluzivnom rastu- zapošljavanje i socijalna inkluzija**“ ukupne vrijednosti 7,7 miliona eura. S tim u vezi, pripremljena je tenderska dokumentacija za sljedeće ugovore iz Programa: Grant šema „*Podrška zapošljavanju, socijalnoj inkluziji i socijalnom preduzetništvu*“, za ugovor o uslugama „*EU podrška sektoru zapošljavanja socijalne politike u Crnoj Gori*“.

Tokom 2022. godine nastavljena je konstantna komunikaciji sa korisničkim institucijama, korisnicima grantova, ugovaračima, projektnim timovima u cilju realizacije projekata u nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja.

U okviru sprovođenja aktivnosti koja se odnosi na unapređenje pristupačnosti javnim zgradama koja se finansira iz IPA 2018 Akcionog dokumenta „**Podrška vladavini prava i temeljnim pravima**“ u nadležnosti Ministarstva pravde, 1. septembra 2020. godine je započela realizacija projekta „Unapređenje pristupačnosti javnih ustanova i centara za socijalni rada u Crnoj Gori“, vrijedan 166,240.00€. Krajem 2022. godine pristupilo se pripremi izvođenju radova-uklanjanja arhitektonskih barijera ispred i do ulaza, kao i unutar ciljanih objekata. Prvi radovi će započeti u februaru 2023. godine.

Tokom 2022. godine praćena je implementacija programa **na kvartalnom nivou, a u skladu sa procedurama izvještavane su NIPAK kancelarija i Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći – CFCU** o sprovođenju akcija i aktivnosti iz svoje nadležnosti u okviru SOPEES 2015-2017 i CAP 2020;

Dodatno, Crnoj Gori je na raspolaganju novi Program – SOCIEUX+EU koji predstavlja instrument tehničke podrške koju je uspostavila i ko-finasira EU za sektore socijalne zaštite, rada i zapošljavanja. U cilju detaljnijeg predstavljanja Programa i raspoložive podrške realizovana je SOCIEUX+EU misija u novembru 2022. godine u Podgorici.

U skladu sa procedurama za indirektno upravljanje IPA sredstvima, izvršena je provjera i odobrenje „**Trogodišnje liste predviđenih izdataka**“ koja sadrži plan sredstava za naredne tri godine (2022, 2023. i 2024. godinu), a koja je dostavljena od strane CFCU-a u Ministarstvu finansija kao implementacione agencije.

Na dnevnoj osnovi **ažurirane i objavljene sve informacije u vezi sa Programima**, kako na sajtu Ministarstva rada i socijalnog staranja tako i na zvaničnom sajtu programa (www.eesp.me), kao i na društvenim mrežama (instagram i facebook).

Održane **informativne sesije i radionice povodom objave Poziva za dodjelu bespovratnih sredstava „Podrška zapošljavanju, socijalnoj inkluziji i socijalnom preduzetništvu“ CAP 2020** u osam crnogorskih opština. Ukupna vrijednost poziva je oko 2, 7 miliona eura;

IPA tijelo MRSS-a bila **subjekt redovne revizije na nivou sistema upravljanja i unutrašnje kontrole od strane Revizorskog tijela Crne Gore**. Izvještaj o revizijama koji očitavaju nalaze stepena rizika za upravljanje sistemom Revizorskog tijela je dostavljen.

31. januara 2022. godine izdata je **Godišnja izjava o upravljanju za 2021. godinu** prema Nacionalnom službeniku za ovjeravanje (NAO) u Ministarstvu finansija, kao potvrda djelotvornosti funkcionisanja sistema upravljanja i kontrole na nivou IPA tijela u MRSS, kao jedinice za implementaciju projekata, u okviru Sektorskog operativnog programa za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike (SOPEES 2015-2017) i Akcionog programa za CG za 2020. godinu „Podrška pametnom i inkluzivnom rastu – zapošljavanje i socijalna inkluzija“.

Tokom 2022. učestvovalo se na **seminarima, obukama i radionicama** iz oblasti koje se odnose na unapređenje znanja iz oblasti javnih nabavki po pravilima EU, sprovođenja i praćenja projekata i planiranje budžeta;

➤ **IPA III finansijska perspektiva (2021-2027)**

Nastavljen je rad na aktivnostima programiranja za finansiranje iz IPA III perspektive 2021-2027 za sektor zapošljavanja i socijalne politike, započet u 2020. godini u skladu sa smjernicama i preporukama Evropske komisije. U skladu sa dobijenim preporukama tokom Misije EK u Crnoj Gori koja je realizovana od 16.-18. marta 2022. godine finalizovan je Strateški odgovor. Prvi nacrt Operativnog programa (2023-2027) za sektor zapošljavanja i socijalne politike dostavljen je Evropskoj komisiji zajedno sa revidiranim Strateškim odgovorom u julu 2022. godine na dalje razmatranje.

Nakon dobijenih komentara od strane Evropske komisije krajem 2022. godine i u skladu sa njihovim smjernicama, nastavljen je rad na pripremi programskih dokumenata za IPA III i u 2023. godini.

9. IZVJEŠTAJ O RADU ODJELJENJA ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

Opšti podaci –Unutrašnja revizija je uspostavljena organizovanjem posebne organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta, koja je neposredno odgovorna rukovodiocu.

Primjena standarda i metodologija rada unutrašnje revizije. – Unutrašnji revizori obavljaju isključivo poslove unutrašnje revizije. Unutrašnji revizori postupaju po metodologiji rada unutrašnje revizije (Priručnik za unutrašnju reviziju, januar 2020, Ministarstvo finansija). Unutrašnji revizori, osim metodologije rada unutrašnje revizije koriste i sopstveno dodatno metodološko uputstvo za obavljanje unutrašnje revizije. Unutrašnji revizori u obavljanju pojedinačne revizije u potpunosti se pridržavaju propisanih faza revizorskog procesa. Rukovodilac subjekta i Rukovodilac Odjeljenja potpisali su Povelju unutrašnje revizije. Unutrašnji revizori se pridržavaju načela i pravila Etičkog Kodeksa unutrašnjih revizora.

Razlozi iz kojih nije bilo planiranih revizija tokom 2022.godine:

- Revizorima su rješenja o raspoređivanju uručena krajem avgusta 2022.goine
- Intenzivni sajber napadi koji su doveli do totalne blokade informatičke infrastrukture.

Usvojena dokumenta

- Povelja unutrašnje revizije,
- Strateški plan unutrašnje revizije 2023-2025,
- Godišnji plan unutrašnje revizije za 2023.godinu.

Ministarstvu finansija je dostavljen Godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2022.godinu.

Započeta Finansijska revizija (ad-hok) u JU Dom starih Nikšić, u decembru 2022.godine.

Ostvarene obuke:

Rb	Tema seminara/obuke/	Datum	Organizator
1	Metodologija sprovođenja angažmana uvjeravanja	April 2022	Ministarstvo finansija
2	Organizaciona i funkcionalna nezavisnost un. revizije	Maj 2022	Ministarstvo finansija
3	Consulting angažmani un. Revizije u skladu sa MOPP	Oktobar 2022	Ministarstvo finansija
4	Razvijanje strategije i godišnjeg plana un. revizije	Novembar 2022	Ministarstvo finansija
5	Upravljanje aktivnošću un. revizije kroz primjenu POUK	Decembar 2022	Ministarstvo finansija

10. IZVJEŠTAJ O RADU KABINETA**Potpisan Sporazum između Crne Gore i Rumunije o socijalnom osiguranju**

Sporazum će donijeti brojne benefite građanima dvije države koji će biti izjednačeni u korišćenju prava iz socijalnog osiguranja

Ministarska konferencija u Kraljevini Maroko

Neophodno prilagođavanje tržišta rada prema smjernicama EU

Potpisan Sporazum sa UNDP-ijem za realizaciju projekta "e-Socijala"

Nastavak intenzivne i uspješne saradnje sa UNDP-ijem, u svrhu razvoja socijalne politike

Potpisan Memorandum sa Help-om za realizaciju druge faze projekta „Rekonomija“ (Reconomy)

U cilju pružanja podrške daljem jačanju socijalne inkluzije i smanjenju siromaštva u zemljama Zapadnog Balkana

Potpisan Memorandum o saradnji u okviru programa Američke privredne komore „Rule of Dialogue – Vladavina dijaloga“

Radno zakonodavstvo važno za oblikovanje poslovnog ambijenta

Vanredno usklađivanje penzija

Retroaktivna isplata najnižih penzija za dodatnih 36%. Nominalni iznos najniže penzije preko 220 EUR

Ministar Adrović imenovan na mjesto predsjednika Socijalnog savjeta

Jedan od prioriteta usaglašavanje i potpisivanje novog Opšteg kolektivnog ugovora

Potpisan Okvirni Sporazum o regulisanju međusobnih odnosa po pitanju staža osiguranja

Sporazumom se omogućava bivšim radnicima povezivanje staža kod Fonda rada

Postavljen kamen temeljac za izgradnju Doma starih u Plavu

Planirana mjesta za 62 korisnika, procijenjenja vrijednost projekta oko 2,8 miliona eura

Otvoren Dom starih na Starom aerodromu

Kapaciteta 274 korisnika, vrijednosti 12 miliona eura

Potpisan Opšti kolektivni ugovor

Potpisan Granski kolektivni ugovor za oblast socijalne djelatnosti

Postignut dogovor o povećanju zarada zaposlenih za oko 20 odsto

Potpisan Sporazum između Crne Gore i Republike Albanije o socijalnom osiguranju

Sporazum će donijeti brojne benefite građanima dvije države koji će biti izjednačeni u korišćenju prava iz socijalnog osiguranja, odnosno prava iz zdravstvenog osiguranja, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, prava za slučaj nezaposlenosti i administrativno pravnu pomoć državljana Crne Gore i Republike Albanije, kako na teritoriji zemlje rada, tako i na teritoriji zemlje porijekla.

Ministar Adrović u Azerbejdžanu potpisao Memorandum o saradnji za oblast socijalne zaštite

U skladu sa potpisanim Memorandumom o saradnji Crna Gora i Republika Azerbejdžan će sprovoditi zajedničke inicijative što će omogućiti razmjenu zakonodavnih i drugih relevantnih dokumenata iz oblasti rada, zapošljavanja i socijalne zaštite stanovništva, a samim tim će se unaprijediti rad u ovim oblastima.

Svečano uručeni ključevi za 96 porodica na Vrelima Ribničkim

U okviru Regionalnog stambenog programa 96 porodica dobilo je ključeve stana na Vrelima Ribničkim.

Svečano otvoren Dom za starije i odrasle osobe sa invaliditetom u Nikšiću u okviru Regionalnog stambenog programa

Dom za starije i odrasle osobe sa invaliditetom nudi smještaj za 208 korisnika ove ustanove. Ukupna vrijednost projekta iznosi oko 4.7 miliona eura.

Održana završna konferencija projekta „Podrška samozapošljavanju“

Program je bio vrijedan 18 miliona eura i predstavljao je donaciju EU u okviru pretpristupne podrške (IPA) Crnoj Gori. Učešće Vlada Crne Gore u Programu je 15% ukupnih sredstava, odnosno 2,7 miliona eura.

Održana prezentacija ekspertskih analiza iz oblasti zaštite i zdravlja na radu

Ovim projektom stavlja se akcenat na tri ključna problema u sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu, a to je institucionalna razuđenost nadležnosti, čijim rješavanjem stvaramo kvalitetnije temelje za primjenu propisa u ovoj oblasti. Takođe, predmet ovog projekta jeste i realizacija aktivnosti koja se odnosi na jačanje kapaciteta nosioca zaštite i zdravlja na radu. Treća aktivnost u okviru ovog projekta vezaće glavne institucije koje će svako u svom domenu, kroz jedinstven softverski sistem, crpiti određene podatke o povredama na radu i samim tim strateški djelovati.

U izvještajnom periodu u Ministarstvu, ukupno je obrađen 51 predmet po zahtjevima za slobodan pristup informacijama. Donijeto je 30 rješenja u predmetima u kojima se zahtjev usvaja i dozvoljava pristup traženoj informaciji, dok je u deset predmeta odlučeno na način da su donijeta rješenja kojima se zahtjev odbija kao neosnovan i nedozvoljava pristup traženim informacijama.

Za osam predmeta podnosiocima zahtjeva su dostavljena obavještenja u vezi traženih informacija (četiri zahtjeva prosljeđena nadležnim organima na postupanje, u dva predmeta podnosilac zahtjeva

obaviješten da je tražena informacija javno objavljena, dok je za dva predmeta poslato obavještenje o nenadležnosti).

Takođe, u izvještajnom periodu, na tri rješenja ovog javnopravnog organa, izjavljene su žalbe, a koje su od strane Agencije za slobodan pristup informacijama i zaštitu ličnih podataka odbijene kao neosnovane.

11. IZVJEŠTAJ O RADU SLUŽBE ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE I JAVNE NABAVKE

Kancelarija za finansijsko-računovodstvene poslove i javne nabavke

Zakonom o budžetu za 2022. godinu, za finansiranje Ministarstva rada i socijalnog staranja, opredijeljena su sredstva u iznosu od 117.374.724,97 €.

	PROGRAM	BUDŽET (€)
15021	Politika tržišta rada	2.074.010,99
22025	Socijalna zaštita	115.300.713,98
	UKUPNO	117.374.724,97

Kancelarija za javne nabavke

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je, shodno odredbama člana 38 Zakona o javnim nabavkama, u propisanom roku sačinilo Plan javnih nabavki za 2022.godinu. Planom javnih nabavki utvrđeni su pojedinačni predmeti javnih nabavki, opis javne nabavke, procijenjena vrijednost, vrsta postupka koji će se sprovoditi, okvirno vrijeme sprovođenja postupka i izvor sredstava po pojedinim predmetima javne nabavke.

Planom javnih nabavki, broj: 01-426/22-835/1 od 20.06.2022.godine, na koji je Ministarstvo finansija dalo saglasnost, broj: 12-426/22-16609/2 od 05.07.2022.godine, opredijeljen je budžet u ukupnom iznosu od 93.480,59€ sa PDV-om, od čega PDV iznosi 13.621,11€. Od tog iznosa za nabavku roba izdvojeno je 8.550,42€ bez PDV-a, dok je za nabavku usluga izdvojeno 71.309,06€ bez PDV-a.

U skladu sa članom 15 Zakona o javnim nabavkama, Ministarstvo je u propisanom roku sačinilo i dostavilo Izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila za 2022.godinu.

Takođe, Ministarstvo rada je blagovremeno pripremilo i dostavilo Ministarstvu finansija-Direktoratu za politiku javnih nabavki Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama za 2022.godinu.

U izvještajnom periodu nije bilo sprovedenih postupaka javnih nabavki, osim nabavke male vrijednosti fakturama.

12. IZVJEŠTAJ O RADU SLUŽBE ZA OPŠTE POSLOVE I LJUDSKE RESURSE

Služba za opšte poslove i ljudske resurse je obavljala aktivnosti u okviru svojih nadležnosti, propisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva rada i socijalnog staranja.

Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru definisana je obaveza Ministarstva rada i socijalnog staranja da uspostavi sistem finansijskog upravljanja i kontrole (FMC). Uzimajući u obzir navedeno, postojeće procedure usaglašene su sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i

usvojene su nove procedure koje su objedinjene u Knjigu procedura Ministarstva rada i socijalnog staranja.

Takođe, sprovedene su aktivnosti na identifikaciji novih i analizi postojećih rizika na nivou Ministarstva s obzirom na događaje koji mogu negativno uticati na izvršenje ciljeva institucije.

Kancelarija za ljudske resurse

Kancelarija za ljudske resurse je radila na donošenju pojedinačnih akata vezanih za regulisanje radno pravnih statusa zaposlenih, formiranju i ažuriranju personalnih dosijea, vođenju kadrovske evidencije, sprovođenju postupka ocjenjivanja, zaključivanju ugovora o djelu, ugovora o dopunskom radu, prijavljivanju i odjavljivanju zaposlenih nadležnoj instituciji, izdavanju uvjerenja, izradi rješenja za godišnje odmore, itd.

Služba je sprovela postupak ocjenjivanja državnih službenika i namještenika za prethodnu godinu, shodno odredbama Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21). Na osnovu Rješenja o ocjenjivanju izvršen je unos podataka svih zaposlenih u program kadrovskog informacionog sistema (KIS).

Tokom izvještajnog perioda donijeta su rješenja o utvrđivanju prava na jubilarnu nagradu zaposlenih koji su stekli ovo pravo shodno odredbama Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa ("Sl. list Crne Gore", br. 18/15),

Tokom izvještajnog perioda ažurirani su podaci u Centralnoj Kadrovskoj evidenciji (HRMIS-a) svih zaposlenih. Centralna kadrovska evidencija obuhvata podatke o državnim službenicima i namještenicima, i to: ime, prezime, jedinstveni matični broj kao i druge podatke od značaja za upravljanje kadrovima.

Službenici kancelarije su završili obuku za rad na ovom sistemu.

Shodno odredbama člana 149 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, nakon pribavljene saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove finansija, Ministar rada i socijalnog staranja je, donio Kadrovski plan na 2022. godinu.

Kadrovski plan je pripremljen u skladu sa Uredbom o sadržaju, postupku i načinu pripreme i izmjene kadrovskog plana za organe državne uprave i službe Vlade ("Sl. list CG, br. 50/18).

Isti je donijet u cilju upravljanja kadrovima i obuhvata jedinstvene standarde za upravljanje ljudskim resursima.

U izvještajnom periodu objavljena su dva konkursa, tri interna oglasa i 33 javna oglasa.

Procedura objavljenih oglasa nije okončana u izvještajnom periodu.

Takođe, dva lica iz kategorije visoko rukovodni kadar ostvarilo je pravo na naknadu po prestanku funkcije.

Na dan 31.12.2022. godine, broj zaposlenih u Ministarstvu je 93.

Zakonom o državnim službenicima i namještenicima uvedena je i obaveza donošenja planova integriteta za sve državne organe, u skladu sa smjernicama organa uprave nadležnog za antikorupcijske poslove - Agencije za sprečavanje korupcije. Plan integriteta je interni antikorupcijski dokument u kome je sadržan skup mjera pravne i praktične prirode kojima se sprečavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog ponašanja u okviru organa kao cjeline, pojedinih organizacionih jedinica i pojedinačnih radnih mjesta, a koji nastaje kao rezultat samoprocjene izloženosti organa rizicima za

nastanak i razvoj korupcije, nezakonitog lobiranja i sukoba interesa kao i izloženosti etički i profesionalno neprihvatljivim postupcima.

Kancelarija je uporedo sa aktivnostima koje su gore navedene obavljala i ostale radne zadatke, koji između ostalog podrazumijevaju svakodnevnu komunikaciju sa drugim organima državne uprave, pravnim i fizičkim licima.

Kancelarija za opšte poslove

U toku izvještajnog perioda, u arhivi Ministarstva rada i socijalnog staranja, vršeno je: neposredno primanje podnesaka, akata i drugih pošiljki, primanje pošte preko poštanske službe, otvaranje i pregled pošiljki, razvrstavanje i raspoređivanje akata, evidentiranje istih u djelovodnik, interna dostava i otpremanje akata putem poštanske službe kao i putem dostavljača.

U toku 2022. godine, arhiva ministarstva zaprimila je ukupno 8.835 podneska i drugih akata.

Pored navedenog, zaposleni u Službi za opšte poslove redovno su pružali tehničku podršku svim organizacionim jedinicama. U ovom izvještajnom periodu vođena je i evidencija o troškovima servisiranja, redovnom održavanju, tehničkom pregledu i pranju vozila ministarstva, kao i dnevna evidencija rasporeda vozača na radnim zadacima.

Tokom izvještajnog perioda, Kancelarija za opšte poslove, sarađivala sa predstavnicima Državnog arhiva Crne Gore u cilju izlučivanja bezvrijednog registraturskog materijala.

KANCELARIJA ZA SARADNJU SA NVO

AKTIVNOSTI I

Kancelarija za saradnju sa NVO u 2022. godini realizovala je konkurse za finansiranje projekata NVO u skladu sa Odlukom o utvrđivanju prioriternih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija za 2022. godinu ("Službeni list Crne Gore" br. 12/22 i 24/22).

Realizovani su konkursi za četiri oblasti od javnog interesa koja su u nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja i to:

- Oblast zaštite lica sa invaliditetom
- Oblast društvene brige o djeci i mladima
- Oblast socijalne i zdravstvene zaštite - nasilje nad ženama i nasilje u porodici
- Oblast pomoći starijim licima

Ukupna sredstva za realizaciju projekata NVO iz tekućeg budžeta za 2022. godinu se sastoje od:

1. Sredstva koja su određena Odlukom o utvrđivanju prioriternih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija za 2022. godinu – za sve četiri prioriternu oblast i iznose 1,080,000.00 eura;
2. Sredstava za isplatu naknada za nezavisne procjenjivače i iznose 7,500.00 eura;
3. Troškova objave obavještenja o konkursima u jednom štampanom mediju i iznose 871.20 eura;
4. Sredstava za isplatu naknada za rad članovima komisija koji su sprovodili cjelokupan postupak realizacije konkursa i iznose 6,800.00 eura.

AKTIVNOSTI II

Kancelarija za saradnju sa NVO u 2022. godini **realizovala je aktivnosti u oblasti sprovođenja sektorskih analiza sa četiri oblasti od javnog interesa** u nadležnosti ovog Ministarstva:

- Oblast zaštite lica sa invaliditetom
- Oblast društvene brige o djeci i mladima
- Oblast socijalne i zdravstvene zaštite - nasilje nad ženama i nasilje u porodici
- Oblast pomoći starijim licima

Aktivnosti u vezi sa Nacrtom sektorskih analiza, javnim pozivima nevladinim organizacijama za učešće u javnim konsultacijama, kao i sama objava sektorskih analiza nakon konsultacija, za oblast pomoći starijim licima, kao i oblast socijalne i zdravstvene zaštite – nasilje nad ženama i nasilje u porodici, realizovane su u julu 2022. godine. Takođe, Aktivnosti u vezi sa Nacrtom sektorskih analiza, javnim pozivima nevladinim organizacijama za učešće u javnim konsultacijama, kao i sama objava sektorskih analiza nakon konsultacija, za oblast zaštite lica sa invaliditetom, kao i oblast društvene brige o djeci i mladima, realizovane su u decembru 2022. godine.

AKTIVNOST III

Kancelarija za saradnju sa NVO u 2022. godini **vršila je monitoring i evaluaciju projekata/programa nevladinih organizacija koji su 2021. godine dobili sredstva od Ministarstva finansija i socijalnog staranja** po konkursima sprovedenim u istoj toj godini. Kako monitoring i evaluacija zahtjevaju posebna specijalistička znanja iz oblasti ekonomije, socijalnog rada i pravnih znanja, kancelarija za saradnju sa NVO daje podršku prilikom kompletnog monitoringa svim onim komisijama koje se u nedostatku vještina za isti obrate Kancelariji. Ovo takođe znači, da se monitoring i evaluacija za oblast nasilja nad ženama i nasilja u porodici, kao i oblast društvena briga o djeci i mladima za projekte iz 2021. godine nije vršila u ovoj Kancelariji jer takvih zahtjeva od komisija koje su sprovodile konkurse iz navedenih oblasti u 2021. godini nije bilo.

AKTIVNOSTI IV

Kancelarija za saradnju sa NVO u 2022. godini **učestvovala je na pozive NVO u sljedećim događajima:**

- "Evropski dan samostalnog života lica sa invaliditetom", u organizaciji Udruženja mladih s hendikepom Crne Gore (UMHCG) – maj 2022. godine.
- "Dobre prakse uspostavljanja usluga socijalne zaštite za žrtve nasilja u porodici", u organizaciji SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja u okviru projekta "Znam gdje smo mi pokaži kako", koji su kofinansirali Evropska unija i Vlada Crne Gore – maj 2022. godine.
- Freedom drive kao slobodna šetnja u znak podrške osobama sa invaliditetom, u organizaciji Udruženja mladih s hendikepom Crne Gore (UMHCG) – oktobar 2022. godine.

AKTIVNOSTI V

Kancelarija za saradnju sa NVO u 2022. godini **učestvovala je u oktobru, novembru i decembru 2022. godine u radionicama u organizaciji Ministarstva javne uprave** u cilju edukacije državnih službenika koji učestvuju u realizaciji konkursa za dodjelu sredstava nevladinim organizacijama, kako bi se isti osposobili za bolju i kvalitetniju saradnju sa nevladinim organizacijama, posebno u dijelu koji se odnosi na monitoring i evaluaciju svih projekata nevladinih organizacija kojima su dodijeljena sredstva, sektorskih analiza, monitoringa na terenu i sličnih aktivnosti.

AKTIVNOSTI VI

U prethodnoj 2022. godini Kancelarija za saradnju sa NVO sektorom je **učestvovala u pripremi Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama.**

OSTALE AKTIVNOSTI VII

Kancelarija za saradnju sa NVO u 2022. godini vršila je i druge aktivnosti u smislu:

- korespodencija dopisima, e-mailom ili direktno telefonom sa nevladinim organizacijama,
- saradnja sa Ministarstvom javne uprave,
- saradnja sa Ministarstvom pravde,
- saradnja sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda,
- saradnja sa kabinetom Ministarstva rada i socijalnog staranja,
- saradnja sa direkcijama unutar Ministarstva rada i socijalnog staranja (Direkcija za zaštitu djece i mladih, Direkcija za zaštitu odraslih i starih lica, Direkcija za rizične grupe, Direkcija za razvoj usluga i stručni nadzor nad ustanovama socijalne i dječje zaštite, Direkcija za zaštitu od rodnozasnovanog nasilja i nasilja u porodici),

Osim izvještaja Ministarstva rada i socijalnog staranja koji sadrži i pregled aktivnosti ustanova socijalne i dječje zaštite, ovaj izvještaj sadrži i izvještaje Fonda rada, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Izvještaj o radu Centra za profesionalnu rehabilitaciju, Instituta za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu, kao i izvještaj Agencije za mirno rješavanje radnih sporova.